

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDÉEN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **39**

DEN 27 SEPT. 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLOM

**En svenska som gjort
succès i Paris.**

*Carina Ari och hennes dans-
konst har haft överväldigande
framgång. Se i uti:ret.
Här en studie från
"Drömmen".*

K R Ö N I K A

Litet om hur svårt stadsbor och landsort ha att förstå varandra.

LIKA NÖDVÄNDIGT OCH NATURLIGT som det är för stadsbon, att när vårsolen börjar gassa hans gatstenar heta, om möjligt dra sig ut till gröna backar och blåa sund, lika betydelsefullt och vederkvickande är för landsbon under den motsatta årstiden en kulturell proviantering inom storstadens cirkel. Vi behöva varandras miljö för att få vår livsbild kompletterad, och vi behöva varandra personligen kanske ännu mera. Men nu är frågan huru detta utbyte i verkligheten ter sig, och vilka synpunkter på varandra de bägge parterna sitta inne med!

Gå vi då först till landsbons vinterbesök i staden, så ha flertalet av oss det ju så lyckligt ställt, att vi ha släktingar eller åtminstone vänner som till återtjänst för somrarnas veckolånga konsumtion av våra jordgubbar och filbunkar vilja »ta oss ut en afton för att visa oss hur det går till.» Innan vi veta ordet av är programmet så fulltecknat av dylika demonstrationer, att vi förtvivlat söka efter en tom liten ruta för det vi verkligen tänkt oss att få se och tillgodogöra oss. Våra tidningar, som vi i de långa höstkvällarna läsa med levande intresse och uttömmande noggrannhet, ha berättat oss, att en nyförvärvad gammal Holändare blivit upphängd på den och den väggen i Nationalmuseum, och vi hade gärna velat se den, men det visar sig snart helt och hållet hopplöst att förmå vår Stockholmska värdinna till denna expedition. Nationalmuseum, söta du! där har hon själv inte varit på tio år, och det är väl i all världen inte sådant vi behöva se! Vi måste på ett jazzte, och vi måste passa på ett visst konditori för att få se en primadonna dricka förmiddagschoklad och ha sin lilla dvärghund med vid bordet.

Det uppbyggligaste av allt är ändå om ett vänligt öde fogar så, att vi bli bjudna med i umgänget hem på en verkligt nobel middag. Då ställes takt och omtanke på storprov, och väninnan går som katten kring den heta gröten mönstrandande vår Österköpingsyddas allrabästa, för att slutligen framkasta, om vi inte ändå hade tänkt att köpa något färdigt, då det finns så mycket verkligt smakfullt till fåcila pris.

Så tas vi med och presenteras som kusinen från provinsen, och bli mottagna med idel välvilja och stilla undran hurudant bordskick vi måtte ha, och vad i all världen man skall hitta på till underhållning, som vi kunna fatta. Vid soppan frågas om man varit och sett djuren uppe på Skansen, om man inte tycker det är roligt åka spårvagn, och så går det hela vägen, tills väl plötsligt odygdens och högmodets Mefisto kommer en att låta en och annan handgranat explodera.

»Åh, men känner ni till det DÄRBORTA!» utbristes det så runtomkring en, med ett tonfall för det obestämda platsadverbet, vilket ofrånkomligt ger en föreställningen, att de man annars brukar se omkring sig måste vara slagbjörnar och vildsvin. Men skulle så av en händelse konversationen växlas in på något gedignare spår, exempelvis det litterära, då är det vi, som sitta där med ögon som Rundetaarn av förvåning inför de kunskapens håligheter, som där avslöjas. Den där lilla utsökta konsulinnan i påfågelsgrön chiffon, som är så verkligt tip-top att hon skulle våga tävla med en mannekäng från stranden av Seine, konstaterar snart nog Sången om den eldröda blomman vara det flottaste Runeberg skrivit, och efter ännu en stund få vi så småningom klart för oss, att med »den där tragiska Danielsson eller vad han heter, som Scholander sjöng så bedårande om» åsyftas Dan Andersson.

Naturligtvis är det ingalunda min mening att på allvar generalisera, men någon direkt karrikatyr är detta inte heller, och jag vet av egen erfarenhet precis hur andligen vederkvickt man känner sig, när man sitter i hemskjutsen efter ett sådant Stockholmsbesök.

Men — och nu till ett erkännande, som kanske inte är alldeles obesmittat av skadeglädje! — det saknas inte motsvarigheter! Den unga dam, som i spårvagnen med en enda löpblick allt från hattrosetten ner till skorna obevekligt placerar oss längst ner på skalan såsom komna »från landet», skall inte inbilla sig, att hon själv undgår en liknande procedur, när hon första kvällen på sommarnöjet sneddar över gården. Hörde hon då blott ett par tre stycken av de färgrika glosor hennes reducerade kläddräkt lockar över fiskargubbars eller bonddrängars läppar, skulle hon antingen rodna av förtrytelse eller också komma på den lysande idén att för lantvistelsen lämna det österländska paraplyfodralet hemma, och skaffa sig en glad och enkel äkta bomulls-klädning.

Nej, vi landsbor äro inte snälla emot stadsbon heller, det sitter outrotligt i oss, men kanske, om vi gå till botten, mest av hämd för aldrig smälta egna vedermödor, ett begär att visa dem hur rågsikt växer på ena och sammalet på andra sidan diket,

att upplysa att korna mjölkas klockan sex, men oxarna halv åtta, och en massa andra obeskrivligt barnsliga förnöjelser. Dock ha vi konstaterat att vår marknad därvidlag har artat sig allt sämre. Härom året spordes ibland annat att till pensionatet i vårt grannskap kommit en livslevande och vida erkänd filmartist, och vi tävlade naturligtvis i hemlig spänning, var vi skulle först få se henne. Det blev — en tidig morgon ute i beteshagen med mjölken ifrån klockarnas stora skällko vant och skickligt strömmande emellan vackra händer! Hon hade lärt sig mjölka för en folklivsfilm, och funnit det så roligt, att hon aldrig ville försumma något tillfälle att få göra det. I sanning en ny tid — en god tid!

Naturligtvis hinner utvecklingen inte så hastigt ut till oss, och det är väl förlåtligt, om vi finna det litet besynnerligt, då vi på det stora förbrödande prostgårdskalasat göra en jämförelse mellan häradsdomar i Hulta, som i sin höghalsade svarta sitter i soffan och talar om kycklingfoder och klappdräll och grosshandlarfrun från Stockholm, som bobbad och knäfri vippar omkring med länsmannens informator, då vi händelsevis fått veta, att damerna ha samma årtal i prästbetyget och skola till att fylla fyrtiosex. Men inskränkta och starrblinda äro vi inte för det, och när sonhustrun i huset, den käcka gymnasten, som paddlar och simmar med sina pojkar i vår sjö, går omkring och hälsar, följes hon av idel varma blickar under buskabryn och villig, imponerad hyllning.

Ja, det är intet tvivel om att utjämningen är på väg, men den kunde också gå fortare, med mera gemyt och mindre introduktioner, och mera värdigt goda helsyskon på allas moder jorden!

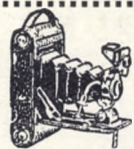
ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖVBERG.

Miss C. Hatt, som vid de svensk-engelska damtävlingarna i Göteborg erövrade Iduns hederspris, en silvertallrik.

En grupp svenska och engelska idrottsdamer från tävlingarna i Göteborg, som ägde rum den 19 och 20 sept.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÄMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

M Ä R K E S - M Ä N N I S K O R

FÖR IDUN AV ELLEN KEY.

FRÅN MIN BARNDOM MINNES JAG målare, som kommo hem. Tysken Meisner var jag för späd att ha minne av men äger en av hans tavlor från hemmet.

Jag var med morföräldrarna i Strömstad men hörde min far livligt berätta följande upplevelse så jag trodde jag var med. Farsatt ute under »gröna ekarne» på gården — de kallades så emedan sofforna under dem voro gröna — då han såg en skjutsbonde stanna på gården och den herre, som kördes sprang lätt ur. »Vad ska du ha?» sporde den resande. »Här är vackert, här stannar jag».

Min far gick fram till den objudne gästen, som sade: »Jag heter Markus Larson och jag sade skjutskarlen att om här var fult och om värdfolket vore högfärdiga, vände jag genast. Men nu kan skjutsbond' vända och jag stannar!»

Min far hade mycket roligt med sin geniale gäst och senare köpte far hos Larsons syster i Västervik — en änkefru som var hembagerska — två tavlor av Larson. Den ena var en brinnande ångbåt i mån-sken, den andra en vacker åskväderstavla, som nu äges av friherrinnan Gripenstedt född de Maré, min guddotter, i förbigående sagt.

En sensommar kom en mörk och vacker ung herre, som stannade minst fjofton dar och målade flera motiv, som sedan inflöto i hans tavlor. Det var Alfred Wahlberg, lika behaglig som människa som stor som konstnär. Och så hade jag min farbror Hjalmar Kylberg, gift med min fars syster Agnes. Han sände oss sin far och sina måleriskt begåvade systrar på besök. Jag grät — under ett bord jag ännu äger — vid viol-musiken. Jag tjusades av Ellen Kylbergs sagor om vårt blomsterbord. Sedan har jag beundrat hennes och systemens akvareller och Lars Kylbergs stora Trollhättetavla. Min kusin Mathilda — nu prostinnan Brodin i Kungssäter — hennes son Torsten och hennes bror, min yngsta kusin Lars Wilhelm, ha alla ärft konstnärslanget. Ur denna släkt borde slutligen springa en mycket stor målare.

*

Vi hade vår post vid Dockrösle, ett torp vid stora landsvägen till Kalmar där vi under 1850—60-talen fyra gånger i veckan hämtade väskan. En dag kom en pojke springande med en brevlapp. Och den innehöll att fars gamla vän sedan Karlskrona-tiden, Georg Améen, stod däruppe vid vägen men ej vågade komma ned förr än han fick veta om vi voro rädda för koleran ty Améen kom från kolerasmittad ort. Far och mor hämtade ned honom — vi drömde då ej om att hans dotter

Att Stockholms kommandant en gång hållit Ellen Key i kjolen av rädsla är en lustig situation från tidigaste barnåren som författarinnan här berättar bland andra intresseväckande minnen.

Elin skulle bli min syster Adas skolkamrat — och sedan författarinnan. Georg Améen hade sin bror Paul vid lotsverket i Västervik. Han var en mångberest, rikt begåvad sjöman, hade befarit många hav, slagits med i drabbningen vid Navarino, men ansågs allt för självständig att passa in i marinen! Han fick således sitt bröd vid lotsverket i Västervik där han snart dog. Hans dotter Anna — sedermera gift med jägmästar Ohlin på Visingsö — var jämnårig med mig och vi — åttaåringar — läste samman Walter Scotts Sjöfröken och annat roligt de vintrar, vi bodde i Västervik. Men ack, min kära Tant, Annas mor, var mycket skicklig i knyppling — den i Östergötland ännu sedan Birgittatiden kvarlevande fina konsten och Tant

Miss W. Hughes

heter en ung engelsk affärsdam, som i dagarna gjort Stockholm ett blixtpbesök i egenskap av representant för en stor annonsfirma i London. Man brukar visst kalla en energi och arbetsorganisation lik den miss Hughes utvecklar amerikansk, men den här gången får alltså England ta åt sig äran. Miss Hughes anlände en morgon direkt från London via Oslo till Stockholm, där hon kastade sig direkt in i arbetet efter en på minuter redan i London uppgjord generalplan för sina affärsbesök och där hon fann sig tillrätta med en oförskräckthet som om hon länge trampat svensk mark och inandats svensk luft. Förresten skulle hon inte haft något emot att förlänga sin Sverigevistelse, som hade överträffat alla hennes förväntningar både i fråga om "business" och angenäm miljö. "Denna glimt har redan givit mig den största beundran för ert land", sade miss Hughes till oss, som gärna returnera komplimangen med avseende på den glimt hon själv gav av en hurtig, energisk och sympatisk "självförsörjande" i en för kvinnor jämförelsevis ny yrkesgren.

Améen var från Östergötland. Så beslöt att jag om söndagarna skulle gå till henne för att lära knyppla. Men den söndag som jag måste slita mig från min älskade Alexander den Stores bedrifter var mig så bitter att jag beslöt att som »stor» aldrig knyppla. Ännu kunna Anna Ohlin och jag besöka varandra — senast i sommar har jag varit hos henne på Visingsö och hon hos mig på Strand — och vi tala om de gamla minnena.

De bli med varje år allt färre, som kunna säga oss: »minnes du?» Hon, mina syskon och några kusiner äro nu snart de enda från barndomen. Bland dessa kusiner med vilka jag kan det äro kommandanten Carl Rosenblad i Stockholm och hans bror Eberhard, stallmästaren. Carl höll mig i kjolen — jag var fyra år äldre — för att jag skulle rädda honom från stallbaggen hos våra morföräldrar på Björnö och målarinnan Sophie Adlersparre målade både morföräldrarnas porträtt och Carl Rosenblad med hela sitt två-åriga huvud i ljusa lockar och morfars danske dogg — då bara valp — i sitt knä. Eberhard Rosenblad var (vid sex år) så kär i vår gemensamma kusin, Elsa Posse, att han bedyrade att han »ville ge allt sitt hjärtblod» för henne. Jag tror att hans lilla hjärta var lika sprängfullt som mitt den gång då Lars Gustaf Tegnér — majoren vid Kalmar regemente — i någon tjänsteresa var hemma. Jag tillbad hans far och hörde majoren säga att han i vissa drag var lik sin far, särskilt pannan och det krulliga håret. Lyckligen satt jag mitt emot honom vid middagsbordet och endast såg, såg, såg med vidöppna ögon! Jag kunde redan Axel utantill — jag bar den en hel vinter i en grön kjolficka — och när jag några år senare hade mässlingen yrade jag i febern om »morbror Tegnér».

Vad hjältedyrkan är ljuvlig! Männe ungdomen nu hjältedyrkar? Å jo. Men nu heta gudarna Strindberg och Heidenstam, Fröding och Karlfeldt. Och när jag nu ser Vättern dansa med blåa vågor och gläda sig att Verner von Heidenstam snart flyttar in i sitt nybyggda hem på dess underbaraste plats och att Prins Eugen alltjämt målar i sin Örgård och att de båda vännerna på en timme i bil nå varandra så tänker jag: På allt äro vi dock ej plundrade. Men ack, för varje år bliva minnena av människorna allt fler och de levande människorna allt färre.

Ellen Key.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

PAHLSSONS

Teaterkonfekt

Högfin kvalitet

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

ETT STOCKHOLMSHEM AV VÅR TID

HEMMA HOS KONSERTHUSETS SKAPARE IVAR TENGBOM OCH HANS FRU.

Mor och döttrar i matsalen.

Vid flygeln i salongen.

ÄVEN OM MAN SJÄLV ÄR UNG, ÄR ett intryck av ungdom det första man känner, då man träder in i professor och fru Tengboms hem. Det är ett modernt hem, präglad av vår tid, av dess konst och kultur. Och det är unga, moderna människor, som bo där.

Samma puls av vår tid, som slår i professor Tengboms arkitektur och i Hjordis Tengboms konst, känner man också hemma hos dem. De som mena att vår tid är fattig på smakfull heminredning och värdig konst — och av »sådana djur i vår herres hage» finnas många — skulle se det Tengbomska hemmet vid Skeppargatan. I denna soliga våning med glad utsikt åt Östermalmsläroverkets stora gård bilda modern komfort och modern konst en den förnämaste, mest smakfulla och trivsamma miljö. Här vittnar snart sagt varje möbel och varje konstverk om professorsparets uppskattning av vad vår tid frambringar värdefullt och lovande på dessa områden. Väggarna i den vackra matsalen ha dekorerats av den unge konstnären Dahlskog, i salongen hänger en krona av Halds etsade glas, som är ett smycke av ädlaste arbete och i den herrgårdslignande entrén har Torhamn en av sina sublimes målningar för Högalidskyrkan. Detta endast för att nämna några av de yngsta, vilka jämte de förnämsta av svenska konstnärer, Milles m. fl. ses representerade i detta hem, en mötesplats för det livskraftiga och hoppfulla i vår tid. Dock icke »ett museum för vackra saker», ty här paras kärleken till konsten med en levande hemkänsla och ledes av en intresserad husmoders livfulla hand.

Unga, moderna människor — ja, också dem finner man här — och dit räkna vi genast värdfolket själva, som äro nästan lika unga som sina barn. Ett ständigt intensivt arbete på sina många olika poster upptar professors och generaldirektörens tid, han är alltid i elden, men när han någon gång vilar, så rekreerar han sig med bilkörning eller, på vintern då det är snö, med skidåkning. Det sägs också att han är road av en ännu mer tidsenlig för-

Konstnärliga intressen och ett glatt kamratskap bilda ränningen och inslaget i professor och fru Ivar Tengboms vackra hem, som vi här göra ett besök.

ströelse: att han gärna tar en jazz, då dans står på kvällens program. Professorskan är som sin man en nutidens arbetsmänniska. Just nyligen har hon efter åtskilliga års uppehåll tagit itu med sin skulptur.

»Nu när mina flickor ha vuxit upp, känner jag mig som ung på nytt», säger fru Tengbom. »De kunna hjälpa mig med hushållet och jag har fått tid för mitt »arbete.» Förra året stod min äldsta dotter för rusthållet härhemma, medan jag var i Paris. Där fick jag tillfälle ta upp mina studier igen. Det blev en intressant och givande tid med nya lärdomar. Min lärare, monsieur Arajou, hos vilken jag studerat teckning och kompositionslära, är en underbar konstnär, ärlig och gedigen som få.

En titt upp i fru Tengboms ljusa, vackra ateljé bekräftar att här är arbetet i full gång. Ett par porträttbyster ha nyligen fullbordats och nu är fru Tengbom just i farten med ett större dekorativt arbete. Så småningom kan man alltså vänta en ny skörd av fru Tengboms hand, vars alster förråda en konstnärinna av betydande mått på det verksamhetsfält, där även hennes syster, Alice Nordin, är ett av våra främsta kvinnliga namn. »Ja, egendomligt nog ha vi fått samma lust i oss, min syster och jag, att skulptera», säger fru Tengbom. »Det måtte vara den konstnärslängtan hos vår far, som han aldrig fick tillfälle att utveckla, men som alltid brände i honom...»

Konstnärsbegåvningen har också gått i arv till fru Tengboms döttrar, två unga damer, som äro hennes bästa kamrater och hjälpredor. Fröken Yvonne skall i vinter gå på Tekniska skolan och hennes plats som tillförordnad husmoder under ett år i föräldrahemmet intages då av den yngre system, Ann-Marie, som nyss kommit hem från England och med sin höga, slanka flickgestalt och blonda shingle är

den mest slående Gibsongirltyp av nutida snitt vi någonsin sett på svensk mark. Hon svärmar förresten för att bli »pennskaft», men har alls inte bestämt sig ännu. Att man skall bli något, att man skall arbeta och göra nytta är emellertid en livsmaxim, som båda systrarna äro ense om och energiskt förfäktade. Två flickor av vår tid, som äro beslutna att lika hurtigt styra ut på livets väg som de manövrera sin pappas bil i stadens trafikvimmel.

»Jag kan inte höra till dem, som förfasa sig över vår tids ungdom», infaller fru Tengbom, då konversationen naturligt nog kommer in på den frågan. »Jag tycker att ungdomarna nu äro mycket friskare, naturligare och modigare än på min tid. De ta inte så sentimentalt och konstlat på en hel del ting, som vi eller våra föräldrar krånglade till åt oss. De reda sig bättre och framför allt äro de gladare och friskare. Friluftslivet har väl gjort sitt till, antar jag.»

Både av detta och när man ser fru Tengbom tillsammans med sina barn — hon har också två pojkar i skolåldern — förstår man att det bästa kamratskap råder mellan dem, detta kamratskap mellan föräldrar och barn, som när det har sin rätta balans är vår tids värdefullaste tribut åt hemlivet och som kommer detta att bestå även i tidens jäktande arbetshets och sugande rytm. Därför har man den starkaste känsla av glatt och kamratligt vardagsliv i det Tengbomska hemmet. Och när där ordnas till gästbud, då blir det ingen vanlig fashionabel och konventionell storstadsbjudning. Fru Tengbom är en festarrangör som få, hon förstår att åt sina gästers samvaro förläna just det innehåll och den otvungna sammanhållning, som alltid efterlyses i det förkättrade svenska sällskapslivet. Men var skulle också den idealiska sällskapliga samvaron blomstra om icke i ett konstnärshem, som med alla fibrer deltagar i tidens intressen och där lyckliga ungdomar växa upp, men som också förstår att isolera sig till ett helt och starkt för sig? E. N.

LIPTON

LIPTONS TE
ÄR OCH FÖRBLIR
DET BÄSTA

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Rika 115 66
Norr 160 55

Begär våra kataloger.

Birger Jarlg. 29
STOCKHOLM

"DEN STORA VREDENS" FÖRFATTARE 70 ÅR

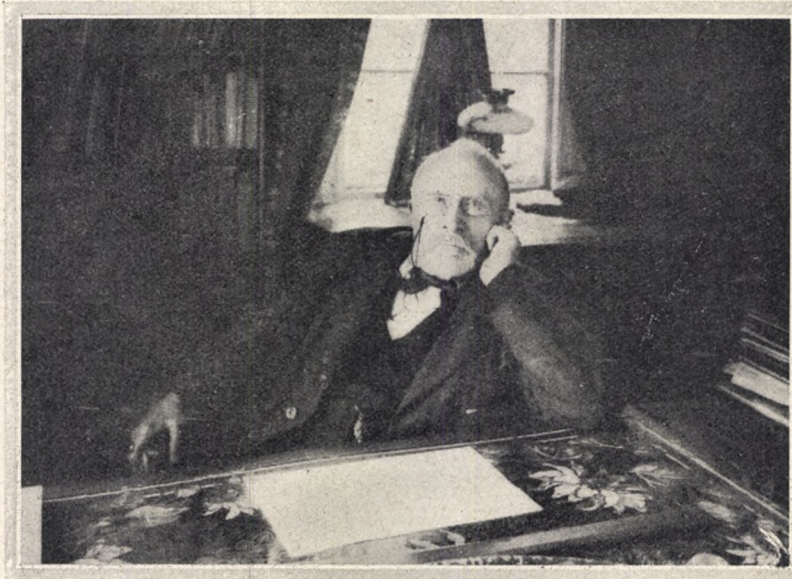
EN KAMRATS BETRAKTELSE OCH HÅGKOMSTER. AV MARIA RIECK-MÜLLER.

NÄR NU OLOF HÖGBERG 27 september börjar räkna sig till sjuttioåringarna, ha 20 år förflutit se'n vi i Iduns spalter första gången sågo honom omtalas och då såsom förste pristagaren i tidningens stora litterära tävlan. Sedan dess har det skrivits åtskilligt om »Den stora vredens» författare, såväl i samband med hans litterära gärning som vid andra tillfällen; och särskilt starkt betonades ju värdet av hans författarskap, då han 1921 erhöll »De Nios» pris. Det är ingalunda min avsikt att här komma med någon ytterligare redogörelse eller försök till värdering av Olof Högborgs livsverk; endast att i förbigående dröja ett kort ögonblick vid en rätt egendommig företeelse, som man i det här sammanhanget ej kan undgå att lägga märke till: en författare med rykte och anseende, vars verk ännu efter ett par decennier är oläst av större delen av det svenska folket! Inte sant, det låter ju nästan lika besynnerligt som att samma folk med nöje offerar tid och pengar på läsning av en massa struntböcker?

Själv står nog Olof Högborg numera i livligare kontakt med allmänheten än vid sitt första framträdande, om också ej så många kunna säga, i vilken grad han liknar den onekligen originella bild, som tidigare åstadkommits i skrift och tal. Det är nu en gång så, att om folk även lämnar en författares verk oläst nekar man sig dock ej nöjet att dryfta personen, ifall han råkar vara en som det talas om. Och när Olof Högborg plötsligt blev ett berömt namn, uppstod även här en rätt fantasifull mytbildning, där han oftast framstod — ej blott som den originella person han verkligen är utan även som en otillgänglig enstöring och tvärvigg. Förnekas kan inte att också jag den gången rönte ett visst inflytande av snacket. — Huru stor blev därför ej överraskningen då jag händelsevis sammanträffade med honom.

Mitt första sammanträffande med Olof Högborg skedde under en resa i Västerbotten. Det var några år efter hans vackra författaredebut, och han var på återväg från en studiefärd till fots i Lappmarken. Vad jag då allra först fann, var att den, såsom det sagts, förbehållsamt ordknappe mannen, även utan pennans hjälp var en ypperlig berättare, som märgfullt och levande kunde förtälja om sina färdeäventyr däruppe i vildmarken. Andra samtalsämnen saknades minsann ej heller lika litet som lusten att meddela sig.

Sedermera, då den flyktiga bekantskapen följdes av ett på gemensamma intressen byggt kamratskap, särskilt från de tre år, då vi tillsammans utförde förarbetet till Hembygdsboken »Medelpad—Ångermanland» minns jag under ett ofta tålåmodsprövande och ansträngande arbete, än i bygderna, än i arkiv och bibliotek, vilken för-

Olof Högborg vid skrivbordet i sitt hem.

För Idun är det en kär uppgift att bringa sin hyllning åt Olof Högborg då han nu fyller de sjuttio. Genom Iduns förmedling gick ju hans namn första gången till offentligheten. Olof Högborgs trofasta kamrat, författarinnan Maria Rieck-Müller tecknar här hans sympatiska bild.

träfflig ja nästan idealisk arbetskamrat Olof Högborg kunde vara: aldrig skyende någon möda, städse färdig att hjälpa, när ens eget förstånd stod stilla — vilket ej sällan hände inför arkivluntornas hieroglyfer — och med ett tålåmod, då det gällde att övervinna svårigheter, som lär vara mindre vänligt hos »skapelsens herrar».

Men, när det är fråga om att arbeta med seg uthållighet, är det säkerligen ej heller så många, som kunna tävla med honom, som i omkring tjugu år samlade, antecknade, renskrev och skrev om igen det som slutligen blev hans stora förstlingsverk. Och icke nog härmed, ty under tiden har han med samma ihärdighet arbetat på ett helt annat område. Här har det gällt matematiska problem, som ända sedan Uppsalatiden, ja, från skolåren sysselsatt hans tankar och fantasi, och vilka så småningom blivit det huvudsakligaste, det som givit livet innehåll och mening — och säkerligen även det som burit över och igenom allt det vardagsgråa under kampen för tillvaron.

Men inte blott när det gällt arbetet har han hängivit sig helt åt uppgiften. Även ledigheten har »Vreden», som han med hjärtlig betoning numera nämnes av sina vänner, velat njuta intensivt och efter egen smak, om än smaken förändrats med åren och anspråken aldrig varit högt uppdrivna. Jag har knappast sett någon som kunnat bli så vederkvickt av en den allra minsta förströelse — blott den innebär en omväxling och inte på något vis är besläktad med »sällskap där man har tråkigt» — och det har man, enligt hans mening oundvikligen, där många sammanföras för att ha trevligt.

När jag nu ser tillbaka på dessa år, då det gemensamma arbetet nödgade mig att ibland även göra längre besök i Olof Högborgs hem, så är det med ett särskilt nöje, som tanken dröjer vid de mången gång minnesrika fristunder, jag därunder upplevat i Finnkyrka — den lilla gården vid Nolbykullens fot, där han och hans syster Karin nu i många år haft sin boning.

Om vinteraftnarna, se'n manuskripthögen fått vad den skulle ha, och brasan började sjunka ihop till glöd, medan snöstormen därutanför drev omkring med alla sina olåtar, då stod det inte länge på förrän »Vreden» var färdig att berätta historier och händelser av alla slag, både det han själv upplevat och det han pådiklat andra, ömsom bräddfulla av saftig humor, ömsom sorgliga från början till slut. Ibland hände att syster Kajsa kunde få lust att utfylla pauserna medan pipan stoppades, även hon full av historier, där dock det upplevda dominerade. Och så lades nya vedträn på glödhögen och brunno ned, medan händelser och öden drogo förbi, tills det var som om tak och väggar veko undan för att ge plats åt nya utsikter och främmande ansikten...

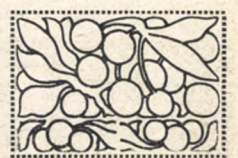
När så rätta stunden var inne och glöden börjat slockna, blev det »spökhistoriernas» underliga sällskap, som närmade sig. Och Olof Högborg skulle ej vara den äkta son av sin hembygd som han ju är, ifall han vore främmande för det umgänget.

Annat var det i sommartid. Då var stämningen också en annan, och man njöt då helst var ledig stund utomhus, där den blommande fläderhäcken, som med en mur av grönska sluter omkring Finnkyrkas tomt, på närmaste håll ger en åtrådd skugga, då solen gassar. Den årstiden gällde det också att ute i bygderna samla till fortsatt arbete.

Sedan dess ha förhållandena gjort, att Olof Högborg de senare åren tillbringat endast den varmare årstiden däruppe i Finnkyrka samt vintrarna i Sigtuna, där han i Sigtuna-stiftelsens gästvänliga Hospits fått sitt andra hem.

På denna i sitt slag enastående plats, där omgivning, människor och allt så mycket som möjligt skiljer sig från det, vilket hittills tillhört Olof Högborgs yttervärld, känner han sig också trivas och må väl. Här har han lugn och arbetsro och på samma gång tillfälle till en omväxling, som för honom bör vara särskilt tilltalande eftersom den aldrig påtvingas. Här kan man träffa samman med personer, tillhörande det andliga arbetets flesta områden och sålunda finna ett umgänge av högsta kvalitet; man kan också, när man så vill, draga sig inom sitt eget skal eller söka ett behagligt sällskap inom det stora bibliotekets väggar om inte Rosengårdens »Arkadien» har större lockelse.

(Forts. sid. 1031.)

HAN SOM INTE KOMMER HIT — ÄNNU

PÅ BESÖK HOS EKEBYKAVALJERERNAS KOMPOSITÖR MAESTRO ZANDONAI.

MUSSOLINI FICK FÖR ETT par år sedan en hel siciliansk stad uppkallad efter sig, men fullt så långt har maestro Riccardo Zandonai ännu inte kommit. Hans goda hemstad Pesaro har bara givit en av sina nyare gator hans namn, men eftersom föremålet för denna hedersbevisning ännu är en helt ung man med framtiden för sig, får man väl finna det vackert så. Redan nu betraktas han allmänt såsom Italiens främsta namn på sitt område, och buret av hans senaste verk, »I cavalieri di Ekebú», flyger detta nu utöver hela världen.

»I cavalieri di Ekebú har blivit en verklig odisputabel succés, har överträffat alla mina förväntningar — och det vore orätt att säga, att jag inte hoppades en del», sade han leende till nedskrivaren av dessa rader, då denne besökte honom i hans hem i Pesaro, den lilla medeltidsstaden vid Adriatiska havet.

Namnet Pesaro är förmodligen tämligen okänt utanför Italien, men inom landet har staden trots sin relativa litenhet — 60,000 innevånare räknas just inte i Italien — ett stort namn, förvärvat främst tack vare ryktbarheten hos dess musikaliska akademi. Det är också till följd av dennas förefintlighet, Pesaro nu kunnat uppkalla den där gatan efter maestro Zandonai, ty utan att akademien funnits där, hade denne nog aldrig kommit dit. Nu kom han emellertid direkt från sin då för tiden österrikiska födelsestad Zoceo för att studera musik för Mascagni, och han trivdes så gott, att han sedermera aldrig lämnat Pesaro för någon längre tid. Han reser visserligen allt emellanåt upp till sin nu efter kriget av italienerna »befriade» hembygd för att jaga, men trots att han är passionerad jägare, är han passionerad musiker i ännu högre grad, och han börjar snart att längta efter Pesaro igen. Ofta återvänder han alltså hals över huvud långt innan hans fru väntar honom. Då brukar han skylla på, att han har en ny melodi i huvudet, och den kan han inte skriva ned, innan han får spela den på sitt eget piano — något annat duger inte.

Maestro Zandonai har ett förtjusande hem i en förtjusande stad och till på köpet en förtjusande fru i allt detta. Det var hon, som förde mig omkring i hus och trädgård och visade mig allt och berättade mig om allt, medan vi väntade på hennes man, som för originalitetens skull denna gång tycktes ännu komma senare hem än väntat. Ett helt tvåvåningshus utgör herr och fru Zandonais hem. Det är egentligen för stort, ty familjen består blott av herrn och frun själva, men det är nu också så bekvämt att ha gott utrymme, menar signoran... Tjänstfolket bor ovanpå, där också sovrummen äro belägna, medan i den nedre våningen ligga maestro Zandonais arbetsrum, salong, musikrum etc.

Zandonai i sitt arbetsrum.

Premiären på Zandonais opera Ekebykavaljerna har uppskjutits på vår opera. Att denna på Selma Lagerlöfs världsberömda verk byggda opera dock till slut kommer att uppföras här torde anses som alldeles säkert. Här är en presentation av den uppmärksammade kompositören hemma hos sig.

I arbetsrummet är kompositören ensam härskare, där får han inte bli störd. Men musikrummet delar hans fru med honom. Hon är nämligen själv mycket musikintresserad — »det var musiken, som förde oss två samman», ler hon — och innan hon för sex år sedan blev signora Zandonai, var hon en av Italiens mera kända skådespelerskor. Sedan dess har hon lämnat scenen och ägnar sig nu helt och hållet åt sin mans och hemmets intressen.

Om sig själv vill inte fru Zandonai berättat något, däremot gärna om sin man. Jag får veta att han som sagt är född österrikare, men att han av sina fullblods-italienska föräldrar tidigt lärde sig anse Italien som sitt verkliga fädernesland. Han sändes i skola i Rovereto men var just inte

Kompositören och hans favorithundar.

något ljus vare sig ifråga om latinsk grammatik eller matematiska problem. Emellertid fäste han mycket snart sina lärares uppmärksamhet på sig i ett annat ämne, nämligen musiken. Då han slutligen vid någon skolfest fick ett av sig själv komponerat stycke uppfört, gjorde detta sådan lycka, att man enstämmigt rådde honom att helt ägna sig åt detta område. Och så blev det, att den unge Riccardo kom till Pesaro, där, som redan berättats, den ryktbare Mascagni blev hans lärare.

Mannen har infriat de löften, som gossen gav. Med varje utförd komposition har han lagt en ny seger till sina föregående, och den största av dem alla har den sista varit. Med sådana verk som »Romeo och Julia», »Francesca da Rimini» och »I

cavalieri di Ekebú» bakom sig, kommer Zandonai alltid att bevara sitt mästarnamn.

När maestro Zandonai kommer hem och ut till oss, där vi sitta i en trädgårdsberså talande om honom, förefaller det mig, efter allt vad jag hört om honom, som om jag träffade en gammal bekant. På bild har jag ju också sett honom så många gånger förut, ty detta år har han i hög grad varit en av dem som tidningarna sysselsatt sig med. Hans livliga, markerade ansikte, de uttrycksfulla gesterna, hans entusiastiska vältalighet — allt detta hade jag ju väntat. Till och med hans ständiga följeslagare, de båda tikarna Lola och Dea, kände jag till efter beskrivning. De äro hans sällskap på promenaderna, hans kamrater under jakten, ja, ännu mera, han säger själv, leende en smula melankoliskt, att han betraktar dem som sina barn — i brist på andra.

Med stolthet visar maestro Zandonai omkring i den lummiga och välskötta trädgården. Trädgårdsskötsel har också blivit en passion hos mästaren, den tredje i ordningen. Han tillbringar en betydande del av sin tid där både sommar och vinter, och han säger, att stora delar av hans verk kommit till där ute under rastlösa vandringar på grusgångarna mellan träd, buskar och blommor.

Under det att vi promenera här, berättar han »Ekebykavaljernas» historia, hur han för länge sedan vid läsning av en fransk Gösta Berling-upplaga fick idén, och hur han sedan i två års tid arbetat på den. Han har läst svensk litteratur, främst naturligtvis Selma Lagerlöf, vars produktion han känner nästan i dess helhet — för att sätta sig in i svenskt folkliv och svensk psyke och han har studerat svenska folkmelodier, för att få något av dem med i sin opera. Och fastän han ännu aldrig varit i Sverige, har han fått vårt land kärt och han längtar med otålighet efter den dag, då han äntligen får komma dit.

Men nu blir det ju inte av. På en tid åtminstone.

BRAGE ENGEDAHL.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA • GÖTEBORG

IDOZAN
Erkänt bästa jämmedicin

Rådfråga
Eder läkare
Fås å
alla apotek

REUMATISMENS MECKA

DIT HELA VÄRLDEN RESER FÖR ATT BLI BOTAD FRÅN SINA KRÄMPOR.

»EFTER DEN POLITISKA omstörtningen år 1918 bildar Slovakiet en integrerande del av den tjeckoslovakiska republiken, som härigenom vann ett stycke jord, som är rikt och har överflöd på sällsynt skönhet och värdefulla råmateriel.» Uttalandet står att läsa i den förträffliga Badalmanacka, som utges av det tjeckiska turistsförbundet i Prag och som upptager de talrika kurorter och sanatorier, vilka ligga kringströdda överallt i den nya republiken.

Jo, jag tackar! Gamla Slovakiet ett stycke jord! Vore jag ungrare, så skulle jag småle bittert och jag har i sommar lärt känna dem som göra det. Hela det stora landet mellan Karpaterna och ungerska slätten, genomstruket av de små Karpaternas mäktiga skogsåsar, med ofantliga slätter, böljande av säd, med skogar, som skulle komma en norrlänning att känna avund och med en befolkning av 2 miljoner själar. Det är verkligen ett bra »stycke jord». Under närmare tusen år har det hört under Ungern. Det måste icke ha varit så illa ställt med det mångomtalade magyariska förtrycket, då folket ännu alltjämt förmått behålla sin särart och sitt språk.

Men politik är nu en gång politik och de nära befryndade tjeckiska och slovakiska folken ha dragits till varandra i nationalitetsprincipens heliga namn. Magyarerna ha varit för stolta. De ha icke varit tillräckligt »demokratiska». De ha försummat att skaffa sig vänner och sig själva gehör hos de stora västeuropeiska demokratierna. De ha förlorat och fått dyrt betala. De äro reducerade till en överbefolkad huvudstad och en stor sädesslåt — låt vara den bördigaste i Europa. Och om också den orättmätiga förlusten av det stora Transsylvanien med dess rikedomar av skog, metaller och olja, som gått till Rumänien, känns djupare, så kan det icke vara roligt att nu för tiden vara ungersk kurgäst i Pistian och Trencin Teplice. Det finns mycket nationalhat här i världen, men jag har aldrig känt det bittrare än mellan tjecker och magyarer. Det hör till mina ungdomsminnen, då jag för trettio år sedan började beresa Böhmen och Ungern.

Det var en slump, som kom mig att denna gång förlägga min sommarledighet till Trencin Teplice. Det var nu denna Badalmanacka och en förfrågan hos tjeckoslovakiska legationen.

»Ah, Trencin Teplice — förtjusande!» Naturligtvis kunde jag ha valt Pistian. Det är endast en timmes resa mellan de bägge kurorterna. Och jag skulle ha valt Pistian, om jag gått på kryckor eller måst låta bära mig ur järnvägsvagnen till en väntande rullstol. Jag skulle då ha kommit fram till en härlig kurpark, där moderna storhotell vänta sjuklingen med underbara svavelbad. Pistian är numera världsberömt.

Borgen i Trencin, en romantisk ruin.

En för de flesta svenskar alldeles okänd badort med de förträffligaste botemedel mot reumatismens allmänna åkommor presenteras här av den kända skriftställaren Thore Blanche.

Det kallas »Det slovakiska Mecka». Krympingar och eljest svårt anfäktade av reumatism, ischias och gikt komma dit från hela världen. Och det räknar sin berömmelse i flera hundra år. Upp ur marken strömmar här det välgörande svavelvattnet med en värme av ända till 67 grader och det heta svavelslammet bredes av förfarna händer över sjuka och värkande lemmar. Hjälper inte det — ja, då är det som det är. Men den som ligger på rekreation, han

Slovakiska bondflickor.

har inte i Pistian att göra. Det är inte roligt att höra gong-gongen och passa måltiderna på Hotell Thermia och att dag ut och dag in se sjuka och rullstolar. Det finns också större nöjen än att se räkningen växa med kontinental fart. Den enda förströelse, som damerna på de stora hotellen kunna unna sig är att gå från butik till butik och beundra de slovakiska bondkvinnornas utomordentligt högt drivna konstskicklighet i broderier och andra handarbeten. Jag vet inte, om den slovakiska kvinnan av folket kan läsa och skriva. Sannolikt kan hon det inte. Men Handarbetets vänner och Licium skulle häpna över deras händers verk. Inför priset skulle de förfäras. Jag har aldrig kunnat tänka mig ett kvinnligt konstarbete, så illa betalt som i Slovakiet. Vilket icke hindrar att den slovakiska bondkvinnan är en ståtlig företeelse i sin praktfulla dräkt och sina höga blänkande stövlar. Bilden, som jag har med mig, ger ingen rätt föreställning om typen, men så är det också endast ett par byxtöser.

Då är Trencin Teplice av en helt annan karaktär, där det ligger på 2 à 300 meters höjd inklämt under Karpaterna mellan väldiga bergåsar. Jag låg där i fyra veckor, vilka gingo som lika många dagar. Den tjeckoslovakiska legationen i Stockholm hade rätt. Här är bedärande. Det har endast ett fel. Man längtar tillbaka. Under min därvaro var det en liten fest på Grand Hôtel Teplice för badgäster, vilka varit där det flesta antalet somrar. En dam vann första priset. Det var hennes tjugusjunde termin.

Trencin Teplice och dess svavelkällor äro kända lika länge som källorna i Pistian. De började utnyttjas för flera hundra år sedan. Verkan måste vara densamma på bägge ställen. Atminstone finns i kurparken vid Trencin en hel hall med kryckor, kvarlämnade i triumf och med namn på erkännssamma patienter. Det är underlig mark i den smala dalsänkan. På en sträcka av en kilometer kan man knappast göra en grundgrävning utan att det heta svavelvattnet sprutar i dagen. Den geologiska förklaringen är en släppa i jordskorpan. Något av vulkanisk art finns här icke.

Men lika trist och ledsamt som Pistian föreföll mig, lika strålande är Trencin Teplice. Lika prydligt och elegant som Pistian verkar smutsigt. Trencin är också en stad, men mycket mindre. Jag har aldrig satt min fot på så rena gator med ett virrvarr av genomgångar, som leda till öppna, blomstersmyckade gårdar. Jag har aldrig tänkt mig en sådan mängd av små restauranter, hopträngda på ett strängt begränsat utrymme — man nämnde deras antal till 66 — lustiga, originella och med förbluffande billiga pris. Jag har aldrig legat på sådana präktiga linnelakan som på Grand Hôtel Teplice. Jag har heller

(Forts. sid. 1031.)

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

BLANCHETEATERN GAV ILÖRDAGS en ny fars av Nancey och de Gorsse, som fick ett synnerligen välvilligt mottagande av premiärpubliken.

»På begäran» är ett stycke, välgörande fritt från falska later. Det ger sig inte ut för att vara något annat än det är: en snurrig fransk aftonunderhållning med de tre obligatoriska akterna fyllda av äkta mäns snedsprång, filmande gendarmer och i övrigt ett gott humör. Det spelas också i den rätta takten, rivande och medryckande, så att man inte hinner tänka på hur tomt och innehållslöst det i själva verket är. Men man får ett gott skratt, och det är just vad som äsyftats.

Förtjänsten härav tillfaller i främsta rum-

met Erik Berglund, som icke blott spelar huvudrollen utan också översatt och iscensatt pjäsen. Hans skofabrikör, som råkar ut för de mest befängda situationer, är en dråplig typ full av saftig humor, trygg godmodighet och småborgerlig bonhomie. Hans säkra replikföring och förmåga att slå an den muntra farstonen utan att skjuta över målet äro anmärkningsvärda. Särskilt i andra akten, där han förgäves söker efter en anledning att bli häktad, får han ett osökt tillfälle att riktigt släppa loss och åstadkommer några verkligt dråpliga situationer som ofelbart måste utlösa skrattsalvorna.

Stycket står eller faller med honom, ty alla andra roller äro bara bifigurer, hur

mycket de än visa sig på scenen. Bland dem är att anteckna Olav Riégos flabbiga, tyvärr ej alltid riktigt övertygande toffel-hjälte, Linnea Hillbergs samt Margit Manstads sköna men intresslösa kvinnotyper. Att de ej förmått pressa någon vidare must ur sina roller måste helt och hållet tillskrivas författarfirman. Signe Wirff var ett nytt namn på programmet om vilken det torde vara för tidigt att göra några uttalanden innan hon blir mera hemmastadd på en stockholmsscen.

»På begäran» är en mycket lämplig underhållning när man vill få tiden att gå mellan en glad middag och supén. Konfirmander böra dock lämnas hemma.

PEWE.

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

Fru X:s fråga förra gången om skilsmässan mellan två makar med barn i skolåldern har tydligen åstadkommit en del funderingar bland våra läsare och läsarinor. Man talar för och emot fru X. En herre, som tecknar sig "Gammaldags" ber att få framföra både sin överraskning och sitt gillande av fru X:s inlägg.

"Det gör en gott att se", skriver han, "hur en ung kvinna av den nya generationen väcks till eftertanke i denna fråga, som nu för tiden enligt mina begrepp betraktas med alltför mycket lättsinne. Man tycks byta män och hustrur ungefär lika lätt som man byter kostym och klädning. Vore jag diktator i landet skulle jag förbjuda skilsmässor, åtminstone för äkta makar med barn. Har man hoppat i galen tunna — och i huru många äktenskap äro de båda kontrahenterna egentligen så där idealiskt skapade för och nöjda med varandra? — så kan det vara en rik livsuppgift nog att göra det bästa möjliga av situationen."

Denna onekligen ganska heroiska, resigerande, men som ungdomarna nog tycka lite cyniska uppfattning av äktenskapet tycks vara utmärkande för dem, som levat länge, för "de gamla och kloka", ty herr Gammaldags synpunkter delas i väsentlig mån av sign. "Gammal fru", som också fördömer skilsmässorna.

Men så finnas många, som anmäla helt andra uppfattningar och sitt missnöje med fru X:s betänkligheter i skilsmässofrågan. Här ett dylikt inlägg:

När jag läste fru X:s funderingar om skilsmässan slog det mig som något underligt att människor kunna ha så helt motsatta åsikter och att olika personer kunna se så olika på samma sak.

En skilsmässa är ju alltid en allvarlig affär. Man säger att folk nu för tiden skiljer sig så lätt. Det kan se så ut och fog finnes måhända för påståendet, om man syftar på förhållanden i de mon-dånare kretsarna. Men annars i folkets sunda, gedigna lager tror jag inte att man skiljer sig så lätt, därför att skilsmässorna äro talrikare än förr. Förr skilde man sig inte gärna, men om detta var någon lycka vågar jag, betvivla. Att den allmänna opinionen nu tillåter skilsmässor är en fördel, som jag tror att icke många missbruka och som vi måste vara tacksamma för.

För barnens skull måste äktenskapet hållas ihop, menar fru X. Jag menar tvärtom: just för barnens skull måste det olyckliga äktenskapet brytas. Vad kan vara olyckligare för barnen än att växa upp i ett hem, där far och mor äro fiender och strid och split råder? Vad skola de få för intryck och åsikter att bära med sig ut i livet och bygga sin egen tillvaro på? Nej, just för barnens skull skola föräldrarna skiljas, anser

"En annan fru".

"Frånskild" tycker detsamma som "En an-

annan fru" och exemplifierar åsikten med sin egen skilsmässa. Inte minst för den lilla dotterns skull låto hon och hennes man skilja sig, då de kommo underfund med att de icke kunde leva lyckligt tillsammans.

Nu lämna vi skilsmässofrågan för i dag och fortsätta nästa gång, ty andra ämnen vänta att få plats. Först en obarmhärtig varelse av det starka könet, som behagar komma med en spydig anmärkning:

Herr Petterssons och fru Svenssons barn.

Häromdagen såg jag i en tidning, i den alltid aktuella titelfrågan ett fnysande feministiskt inlägg. Insändarinnan var indignerad över att kvinnorna skola byta namn, då de gifte sig. Det var både förnedrande, inkonsekvent och opraktiskt. Låt fröken Svensson bli fru Svensson, när hon gifter sig med herr Pettersson. Ja, insändarinnan var visst också emot frutiteln och ville gärna ha en ny titel, som kunde användas gemensamt för fröknar och fruar.

Men sedan drog hon inte ut konsekvenserna längre. Och bäst var kanske det, ty fortsättningen tycker jag skulle bli lite besvärlig. Jag frågade mig nämligen vad feministivarna vilja att deras barn skola bära för efternamn. Vål inte faderns bara, ty varför just faderns och inte moderns? Nå, moderns då? — nej, av samma skäl är icke heller det rättvist. Återstår sålunda inte annat än att herr Petterssons och fru Svenssons barn få efternamnet Pettersson-Svensson. Men varför skall Pettersson stå före Svensson, det är inte rättvist. Nej, sann- ligen jag kan reda ut den här härvan — kan någon säga mig vad herr Petterssons och fru Svenssons barn skola heta för att det ur feministisk synpunkt skall bli tillfredsställande?

På barnbarn och barnbarnsbarn vågar jag inte ens tänka.

En undrande.

Debatten om de tråkiga damerna är visserligen avslutad men vi kunna ändå inte neka oss nöjet att ta in följande tvärsäkra dams beska ord om "de otäcka karlarna".

"De otäcka karlarna."

Äkta män se absolut idiotiskt tråkiga ut. De gripa med förtjusning varje litet tillfälle till en banal flirt med en annan kvinna. De äkta männen gå omkring och tänka på vad den och den kvinnan kunde ha erbjudit för lyckomöjlighet. Är det rätta

Iduns Höstnummer

med bidrag av Ellen Lundberg-Nyblom, Elsa Beskow, E. W. Olson, Gustaf Bolinder m. fl. och med en rolig rundfråga medföljer detta nummer av Idun gratis till alla prenumeranter.

positionen för en äkta man vis-à-vis kvinnorna och livet? Att män ha en kvinna som säker hustru innebär för dem att hon är tråkig. Det finns absolut ingen högre lyftning hos män. Och kvinnan är ju trogen, hon har lyftning. Hon är ju god av naturen och bör veta och komma ihåg det. Mannen är ond av naturen, det är synd om honom. Hon bör alltså veta hon är god och leva efter sitt eget goda samvete och inte hålla på och kompromissa, som hon hittills gjort, mellan sitt samvete och som männen vilja ha henne. Och förresten, en tröst för henne, hon blir ännu farligare för männen om hon är sitt eget härliga fria jag, fast det kanhända känns ensligt. Därför att kvinnan är god har hon fått uppgiften föda barn och fostra dem. Hon bör inte vara avundsjuk på männen för deras snille, hon har godhet, som är gudomlig.

Världsklok.

"De otäcka karlarna" tåla nog vad de få. Vi äro dock rädda för att den Världsklokas godhet smakar en smula för mycket av — självgodhet.

Så till slut får den många gånger blötta man tydligen aldrig tillräckligt stötta frågan om hur man skall arrangera bjudningar så att gästerna bli tillfredsställda här ett tillskott som på samma gång ger ett uppslag att tänka på.

Hur skall bjudningen arrangeras.

Undertecknad stockholmska som nu i höst skall som gift läkarfru flytta till en småstad har isynnerhet ett stort bekymmer som jag gärna skulle se dryftat av Iduns läsarinor. Bekymret är sällskapslivet. I mitt föräldrahem har alltid efter mid-dagen damerna placerats i förmakssoffan med gott-skålar och en ointressant kväll framför sig. Herrarna ha genast gått till spelbord och groggar. Nu undrar jag: kan en underläkares lilla fru på sina små middagar för 6—8 eller högst 10 personer föreslå sitt blivande umgänge att taga med handarbets-påsen? Som jag får ett stort vackert vardagsrum med ett stort runt mahognybord, skulle jag där vilja se mina gäster glada och fryntliga med sina arbeten, cigaretter och cigarrer och jag själv med en nyuppskuren bok varur jag föreläste t. ex. ett kapitel. Allt detta ser jag i tankarna, jag nästan hör skramlet från den stora välförsedda brickan med både vätt och torrt. Kunde så en liten diskussion komma i gång och kvällen förflöte så att gästerna verkligen slet sig ur soffhörnet med en suck över hur fort tiden gått, då vore jag nöjd. Jag minnes själv våra middagsbjudningar där kväl-len var så lång och där man satt sysslöslös och rent ut sagt hade odrägligt. Kan nu jag, ny på orten, komma med sådana revolutionerande vanor? Min fästman tror det ej, min mor säger att ha min mans överordnade sina middagar i den gamla kända stilen kan jag ej komma och som hon säger "lära gamla hundar sitta", men det är just vad jag vill. I nästa månad bär det i väg, snälla läsarinor, gifta och ogifta, ge mig ett gott råd att lägga i kappsäcken beder

Värdinnan vid runda bordet.

KOBBS äkta Kinesiska théer Peking, Canton och Hongkong (lilafärgade etiketter) giva samtliga en mild dryck med utsökt fin boquet. Rekommenderas av herrar läkare.

SVENSKAN SOM GÖR LYCKA I PARIS

Den rika Britta.

MÅNGA AV VÅR SVENSKA DANS-konsts främsta ha under senare åren prövat sin lycka inför utländsk publik men ingen tyckes ha så till den grad erövrat densamma som Carina Ari som nyligen inför den kräsna parispubliken haft en framgång desto mer glädjande som den tycks vara fullkomligt rättvis. Parisertidningarna

sjunga också hennes lov och det på ett annat sätt än när en betald claque fullgör sitt uppdrag att strö rosor för så och så mycket pr spalt. »Hennes talang är full av grace, poesi och liv, av skälmskhet, omväxling, intelligens, fantasi och individualitet», skriver Petit Parisien. »En av vår tids mest spirituella och originella ko-reografiska artister», försäkrar Le Temps i en entusiastisk recension där det vidare heter: »I själva verket synes mig madame Aris föreställning vara den mest intressanta och moderna som vi sett denna säsong på Opéra Comique. Hennes smidiga skäl-vande och kraftfulla kropp intager de mest harmoniska, de mest pittoreska och livfulla ställningar och åtlyder med en förvånande mjukhet alla intentioner. Allt under det hon ger efter för den moderna estetiken, bevarar den svenska dansösen den klassiska teknikens fulländning. Denna artists fängs-lande prestationer bevisa en intelligans av en säregen rikedom. Madame Carina Ari är en artist, som Paul Valérie drömde om. Hon skulle kunna vara hjältinna i ett nytt arbete av författaren till »Själens och dansen».

Den föreställning som fått ett så utom-ordentligt mottagande utgjordes av åtta olika små stycken till vilka Carina Ari delvis komponerat både text, dekorationer och kostymer. De åtta styckena heta Dröm, Djupt i havet, Intermezzo vid hemkomsten, Degas — en mycket roande karrikering av Degas' odödliga dansös — Dans för fåglarna, Musik på vattnet, Abisags dans samt slutligen Kajsa och Britta. Det var det enda svenska motivet varav här ges ett par avbildningar. Kajsa är en fattig torpar-

Den fattiga Kajsa.

flicka som försmås av friarna vilka istället efterfika den rika Britta vilken i själva verket ej är annat än Kajsa i ny skepnad och som nu bestraffar friarna som bara vilja åt hennes pengar.

Då Carina Ari om någon tid kommer att visa sig även för svensk publik får man tillfälle att själv njuta av hennes konst.

A O C H O I U P P F O S T R A N

HURU VI VILJA HA VÅRA BARN — NÅGRA FÖRÄLDRAR SVARA.

REKTOR OCH FRU CARL SVEDE-lius tycka lika i fråga om uppfostran meddelar fru Julia Svedelius och skriver:

»Ja, att kategoriskt svara: det eller det, är i allmänhet svårt, vilken fråga av vikt det än gäller.

För min del tror jag att ledmotivet hos fostrare måste vara 1) kärleken till det rätta och sanna 2) kärleken till barnet. Jag tror, ja, vågar säga, det, att om barnet som fostras känner, att för fostraren själv är kärleken till det som är absolut sannt det högsta, då, men endast då göra orden, de måste nu komma från mor eller far eller läraren åsyftad verkan. Barns slagruta är ytterst känslig. Den böjer sig ej för torra förmodande ord, men väl för levande käll-ådror.

Om jag själv hade haft ett barn att fostra, då hade jag velat lägga stor vikt vid sanningens nödvändighet.

Att slingra sig undan eller skylla fejt ifrån sig hade jag tidigt velat stämpla som ett mycket allvarligt ont. Få anlag äro så svårutrotade och inverka så menligt på människans andliga styrka. Det händer att en tidigt väckt sanningskänsla stundom

I förra numret lästes de första svaren på Iduns fråga till ett antal kända personer om vad som är a och o i uppfostran. Här följer fortsättningen — mycket finns här för föräldrar och målsmän att beakta och ta till vara för sin egen uppfostrargärning.

skapar »morska ungar» som kanske ha retsamt lätt att säga ut allt vad de tänka. Men inför den faran kan man vara lugn. Livet självt är den störste pedagogen även när det gäller att dämpa morskheten.

Alltså: kärlek och sanning må efter min mening vara uppfostrans grundpelare.

P. S. I denna fråga liksom i många andra, tycker min man och jag lika.»

»Bra karl reder sig själv.»

Arkitekten David Blomberg uttalar som sin erfarenhet att det gamla ordspråket om att bra karl reder sig själv gärna bör sättas upp som måtto för barnen:

»Uppfostrans A och O är enligt min mening ett vädjande till de unga att försöka hjälpa sig själva. Då jag erinrar mig de

gamla kamraterna från skolan, från värnpliksdagarna och senare alla de andra ute i livet, förefaller det mig som om de, vilka voro hänvisade till egen kraft, blevo de motståndskraftigaste och verksamaste. Den ungdom som från tidigaste dagar, med hjälp av förvärvade kunskaper, vänjer sig vid att lita på sig själva, förefaller bliva den livsdugligaste.»

Professor Carl Hallendorff ger en kort men uttrycksfull regel för uppfostran. Han säger att a och o i uppfostran är:

»Att stålsätta viljan och böja egenviljan.»

Giv akt på det individuella!

Fru Agnes Ingelman är en varm vän av en ny tids strävanden och ideal på pedagogikens fält. Hennes svar bär prägeln därav:

»Den rätta barnuppfostran fordrar lydnad, men ej nödvändigtvis den blinda lyd-naden, den tager sikte på såväl barnets kroppsliv som dess själsliv, den söker icke omforma, men väl forma och förädla individualiteten, den uppskattar individens inpassning i släktets utveckling, den begrän-sas ej till nuet, utan ser mot framtiden.»

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYABLAHAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljh. 23.

BUTIKER: Hölländaregatan 13, Tel. Norr 4633; Birger Jarlgatan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2, Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Waihjalt, Skolvägen, Älfsjö.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk

Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.

Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

MARIE BÖKMAN.
F. Lundvall, Göteborg. Änka efter kaptenen Eduard N. Bökman.
80 år den 30 september.

ANNA SANTESSON.
Fröken, Jönköping. Förestandarinna för Jönköpings Västra Elementarläroverk för flickor.
70 år den 26 septemioer.

MARIANNE OSTERMAN.
Fröken, Lund. Lärarinna vid Högre Elementarskolan för flickor sedan 1878.
65 år den 26 september.

THOMASINE LIEDHOLM.
F. Liedholm, Sundtorp. Maka till f. d. domänintendenten Wilhelm Liedholm.
60 år den 25 september.

ANDREA BROBERG.
F. Silvander, Hedemora. Maka till förste komministern i Hedemora, A. F. Broberg.
60 år den 28 september.

ELISABETH LING-LANDER.
Fru, Arvika. F. redaktis o. utg. av Arvika Tidning m. fl. Änka efter redaktören Johan Lander.
60 år den 28 september.

HILDA SJÖSTRÖM.
F. Lindström, Uppsala. Änka efter kyrkoherden i Tuna, prosten Georg Sjöström.
60 år den 28 september.

ANNA DANIELSSON.
F. Gertzell, Gärdslösa. Maka till kyrkoherden i Gärdslösa, Julius Danielsson.
55 år den 13 september.

SIGRID LIDBERG.
F. frih. Oxenstierna, Sthlm. Maka till f. chefen för Sthlms detektiva polisavd., Gustaf Lidberg.
55 år den 26 september.

RAGNHILD von SCHEDVIN.
F. Fogelberg, Gälared, Hilla-red. Maka till godsägaren Daniel von Schedvin.
55 år den 26 september.

ALMA HALLÉN.
F. Carlsson, Adelsö, Ekerö. Maka till kyrkoherden i Adelsö, M. E. Hallén.
55 år den 27 september.

ELNA RYDMAN.
F. Nilsson, Hälsingborg. Maka till handlanden Anton Rydman.
50 år den 25 september.

ZELMA BROMAN.
F. Sandstedt, Fagersta. Maka till brukstjänstemannen Sven Broman.
50 år den 27 september.

KARIN SEBARDT.
F. Sondén, Berlin. Maka till kyrkoherden i Svenska Victorias församlingen, Fredrik Sebardt.
50 år den 28 september.

ESTER EKENGREN.
F. Bergwall, Nyköping. Maka till godsägaren P. V. Ekengren.
50 år den 1 oktober.

ZAPHIRA LINNARSSON †.
F. Leijonflycht, Uppsala. Änka efter domprosten i Skara, teol. d:r N. J. Linnarsson.
* 1842, † den 24 augusti.

MATHILDA HOLBERG †.
F. Thorell, Sthlm. Änka efter postmästaren i Skara, Waldemar Holberg.
* 1853, † den 5 september.

ANNA ISAKSON †.
F. Wallroth, Sthlm. Änka efter grosshandlaren L. W. Isakson, Härnösand.
* 1860, † den 24 augusti.

ANNA LUNDMARK-LÖF †.
Fru, Umeå. Änka efter rådmannen C. Edw. Lundmark.
* 1865, † den 28 augusti.

ASTRID HERMELIN †.
Friherrinna, Sthlm. Porträtt- och miniatyrmålarinna.
* 1881, † den 6 september.

Rena fönster,

spiegelblanka och skinande, med ett minimum av det vanliga arbetet, se där resultatet om Ni använder det världsberömda fönsterputsmedlet

Bon Ami

Pris 40 öre

SABBATSBRÖTTET. AV I. ZANGWILL

FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

STUNDEN NÄRMADE SIG FÖR DEN polska hundraåriga farmodern att dö. Enligt doktors påstående tycktes hon på sin höjd ha en kvarts timme att leva. Anfallet hade kommit hastigt, och barnbarnen hon så gärna grälade på, kunde inte vara närvarande.

Hon hade redan kämpat sig igenom smärtans stora våg och drev nu bortom den jordiska tillflyktsortens rämärken. Sköterskorna, som glömt det besvär, hennes kinkighet och överdrivna dietskrupler hade kostat dem, hängde över sängen, där den skrumpna gestalten låg. De visste icke, att hon åter genomlevde sitt livs enda stora händelse.

För nästan fyrtio år sedan, då, (fast hon redan var långt in på sjuttioalet och änka) en polsk by var hela hennes horisont, fick hon ett brev. Det kom kvällen före sabbaten en dag under en regnig sommar. Det var från hennes lilla gosse — hennes enda son — som hade ett värdshus på landet litet mer än sex mil längre bort och hade familj. Hon öppnade brevet med feberaktig ängslan. Hennes son — hennes *Kaddish* — var hennes ögonsten. Den gamla genomläste ivrigt den hebreiska skriften från höger till vänster. Så överväldigades hon av svaghet och nästan föll omkull.

Inblandat tämligen flyktigt i de fyra sidorna var en passage, som stod framför henne i blodbokstäver. »Jag har inte känt mig kry den sista tiden, vädret är så kvävande och nätterna dimmiga. Men det är ingenting allvarligt, min mage är litet i olag, ingenting annat». Det låg rubler åt henne inne i brevet, men hon lät dem falla till golvet obeaktade. En panisk fruktan, som färdades hastigare än den tröga postgången den tiden, hade medfört ryktet om ett plötsligt utbrott av kolera i sonens trakt. Redan hade oron för sonen svallat kring hennes hjärta hela dagen, och brevet bekräftade hennes värsta farhågor. Även om kolerademonens första grepp icke var över honom, då han skrev, var han likväl enligt sin egen bekännelse i det tillstånd, då sjukdomen lättast tar sitt rov. Vid detta laget låg han på sjukbädden, ja, kanske på dödsbädden, om han icke var död. Redan på den tiden hade den lilla farmodern levat utöver det vanliga måttet, hon hade sett många människor dö och visste att Dödens Ängel icke alltid sköter sitt arbete makligt. Vid en epidemi äro hans händer för fulla för att han skall kunna ägna mycken uppmärksamhet åt varje fall. Modersinstinkten slet i hjärterötterna och lockade henne mot sonen. Slutet av brevet tycktes indränkt med särskilt omen. »Kom snart och hälsa på mig, lilla mor. Jag kan inte komma till dig på en tid.» Ja, hon måste gå genast, vem visste, om det inte var sista gången hon skulle få se hans ansikte?

Men så kom en förfärlig tanke och ingav henne tvekan. Sabbaten hade just börjat, för ett ögonblick sedan. Körning, ridning eller något sätt att färdas var förbjudet under de närmaste tjugofyra timmarna. Urinnigt granskade hon situationen. Religionen tillät sabbatens kränkande bara på

En hänförande vacker skildring av en moders allt uppoffrande kärlek. En av den berömda författarens utsöktaste noveller.

ett villkor: om det gällde att rädda ett människoliv. Ingen töjning av logiken kunde förleda henne att tro, att sonens tillfrisknande berodde på hennes närvaro, ja, då hon undersökte fallet med ett ömtåligt samvetes grymma hjärtlöshet insåg hon, att själva hans sjukdom bara var en antaglig hypotes. Nej, att fara till honom skulle utom all fråga vara att ohelga sabbaten.

Och likväl, under allt detta resonemang, vacklade aldrig hennes övertygelse, att han var dödssjuk, hennes beslut att genast bege sig dit. Efter en smärtsam kamp kompromissade hon. Hon skulle icke åka i kärra, det skulle betyda att låta andra arbeta till på köpet och skulle dessutom medföra en affärstransaktion. Hur syndigt det än var att överskrida den gräns av tvåtusen alnar bortom hennes by — det avstånd som bestämdes av den rabbinska lagen — kunde det inte hjälpas. Och av alla former att färdas var vandring säkert den minst syndiga. Den Helige, välsignad vare Han, skulle förstå, att hon icke menade att arbeta, kanske Han i sin barmhärtighet skulle ta hänsyn till en gammal gumma, som aldrig förr vanhelgat hans vilodag.

Och samma kväll, sedan hon ätit en hastig måltid, och gömt det dyrbara brevet i barmen, görklade den lilla farmodern sina länder för att vandra de sex milen. Ingen stav tog hon med sig, ty att bära en sådan kom under Talmuds definition för arbete. Inte heller kunde hon bära en para-

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Var man tycker sin väg vara den rätta, men Herren är den, som prövar hjärtan.

Ordspråksboken 21: 1.

Evad jag sitter eller uppstår vet du det, du förstår mina tankar, fjärran ifrån.

Psalm 139: 2.

Allt är blottat och uppenbart för Hans ögon, hos vilken vi hava att göra räkenskap.

Hebr. br. 4: 13.

Utrannsaka mig Gud och känn mitt hjärta — och se till om jag är stadd på en olycksväg och led mig på den eviga vägen.

Psalm 139: 23—24.

Kommen och låtom oss gå till rätta med varandra, säger Herren. Om edra synder, än äro blodröda, så kunna de dock bli vita.

Jesaja 1: 18.

Fräls henne så, att hon slipper fara ned i graven, lösepenningen har jag nu fått.

Job 33: 24.

Guds fasta grund består dock och har detta insegel: Herren känner de sina och var och en, som åkallar Herrens namn, gånge ifrån orättfärdigheten.

II Timoteus 2: 19.

ply, fast det var regntid. Kilometer efter kilometer vandrade hon käckt framåt, mot det bleka ansiktet, som låg så långt bortom horisonten och likväl alltid lyste framför hennes ögon liksom en ledstjärna. »Jag kommer, mitt lamm», muttrade hon. »Lilla mor är på väg.»

Det var en fuktig natt. Himlen, som rodnade med en besynnerlig, hektisk glans, tycktes hänga över jorden liksom ett bår-täcke. Träden, som kantade vägen, voro skrudade i släpande dims'öjor. Vid midnatt skymde dimman stjärnorna. Men den lilla farmodern visste, att vägen gick rak. Hela natten vandrade hon oförfärad genom skogen, hon mötte varken man eller vild-djur, fast vargen och björnen huserade i skogens gömslen och ormar lurade i buskarna. Men bara de oskyldiga ekorrarna kilade över hennes väg. Morgonen fann henne utmattad och nästan halt. Men hon vandrade vidare. Nästan halva sträckan var ännu kvar.

Hon hade ingenting att äta med sig, mat var också en olovlig börda, och inte heller kunde hon köpa något på den heliga dagen. Hon läste sin söndagsmorgonbön, medan hon gick och hoppades, att Gud skulle förlåta henne vanvördnaden. Läsningen gav henne delvis glömska av smärtorna. Då hon gick genom en by, bekräftades det hemska ryktet om kolera, det gav hennes fötter vingar under tio minuter, sedan blev den kroppsliga svagheten starkare än allt annat, och hon måste luta sig emot häckarna vid byns utkant. Klockan var nästan tolv på dagen. En förbigående tiggare gav henne ett stycke bröd. Lyckligtvis var det utan smör, så att hon kunde äta det med mindre oro över att det skulle ha vidrört något orent ting. Hon fortsatte sin färd, men vilan hade bara kommit hennes fötter att röra sig mer mödosamt och motsträvt. Hon skulle också gärna ha velat bada dem i en bäck, men även detta var förbjudet. Så tog hon upp brevet ur barmen, läste igenom det på nytt och piskade på sin slappnande styrka med ett utrop: »Mod, mitt lamm, lilla mor är på väg.» Så smälte de blyfärgade molnen till skarpa regnstrimmor, som slogo henne i ansiktet, de första ögonblicken uppfriskade de henne, men snart vätte de henne in på bara kroppen, gjorde de blöta kläderna till en tyngre börda, och förvandlade vägen till lera, som ännu mer tyngde hennes svaga steg. Tvärt emot vinden och det drivande regnet linkade hon vidare. En ny ängslan tärde henne nu, — skulle hon ha styrka att hålla ut? Varje ögonblick minskades hennes fart, hon rörde sig liksom en snigel. Och ju långsammare hon gick, desto livligare blev förkänslan av vad som väntade henne vid resans slut. Skulle hon endast komma i tid att få se hans döda ansikte? Måhända var det så Gud skulle straffa henne för att hon oskärat den heliga dagen. »Fatta mod, mitt lamm», klagade hon. »Dö inte ännu. Lilla mor kommer.»

Regnet upphörde. Solen kom fram, het och bister och torkade hennes händer och ansikte, sedan fick solen dem åter att ström-

(Forts. sid. 1033.)

83,774,000

Denna starka ökning visar otvetydigt att den kooperativa verksamheten ytterligare stegrats i effektivitet och omfattning.

Bliv medlem i Eder orts konsumtionsförening.

Kr. var KOOPERATIVA FÖRBUNDETS försäljningssumma för år 1924: en ökning under året av Kr.

11,500,000

DEN IDEALISKA SMÅSTADEN

FRÅN DEN NYLIGEN ÖPPNADE BYGGE- OCH BOUTSTÄLLNINGEN, SOM BYGGT UPP EN HEL LITEN STAD PÅ LIDINGÖN.

Brunn vid det blivande torget.

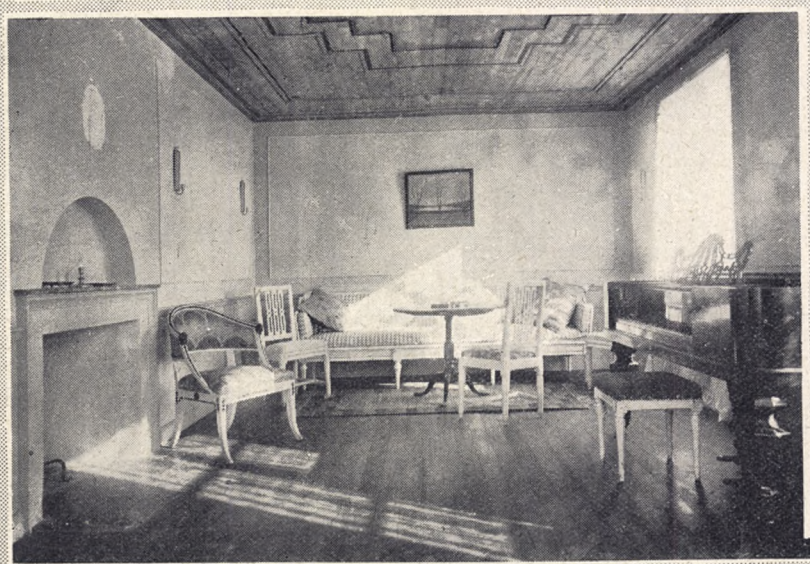
Huvudgatan i den lilla småstaden. I förgrunden ses terrasserna till ett par villor.

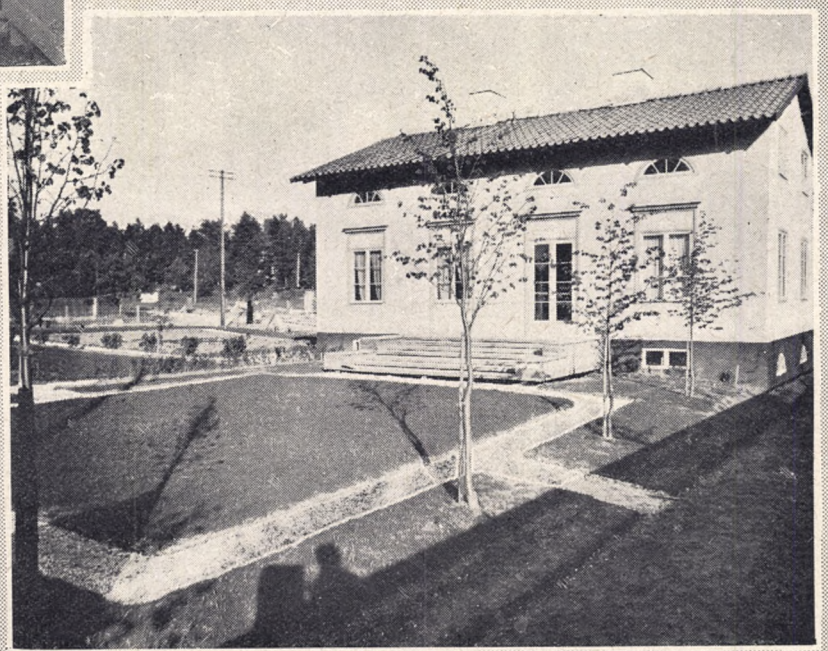
Ett inventiöst kök med många nyheter. Disken är klädd med den hållbara och lättskötta plåten Monnel. Ovanför denna en smal messingsstång att hänga borstar o. d. på. De nedre skåpens golv är belagt med kakelplattor. I övre skåpet kärl av aluminium. Dörren t. h. har öppna spjeler så att borstar, vispar o. d. skola kunna torka i skåpet.

Vardagsrum med en vacker spis.

En vacker sal sådan den kan komma att te sig. Möblerna äro blott lån för tillfället.

Trädgårdsparti till ett av husen. Av trädgården ser man ju ännu inte mycket, det blir den nye ägarens sak att åstadkomma den önskvärda vegetationen. Den breda trappan till trädgården ser ståtlig ut.

BARNENS DAG FRÅN KUNG OSCARS DAGAR

Barnens dag kunde i år fira sitt 20-årsjubileum. Som en återblick på forna Barnens dagar ha vi här letat fram några roliga bilder ur grosshandlare Eliassons arkiv.

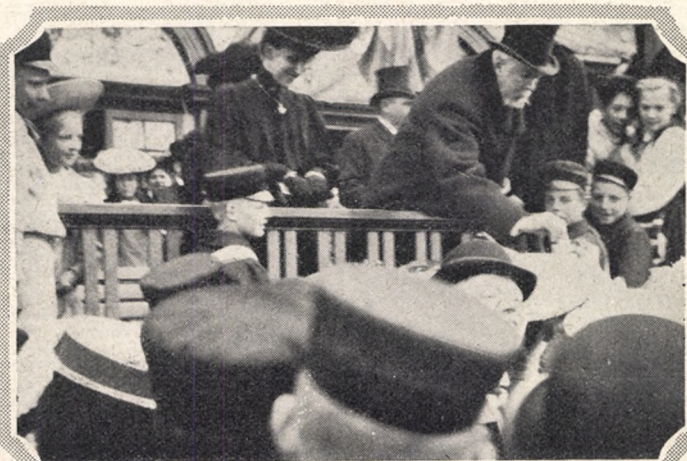
När Barnens dag 1908 hade byggt upp en liten stad vid Skogsinstitutet.

På bössornas tid var alltid vår skådespelarkår i elden. Här ses Karin Molander och Gösta Ekman på tiggarfärd.

En våt Barnens dag men gott humör på studenterna i oxekipaget.

Kung Oscar ger en slant till Barnens dag. Bredvid honom prinsessan Ingeborg.

Då "tunnbandskjolen" var modern anordnade Barnens dag en "tunnbandstävlan" på Idrottsparken. Skådespelerskan Mary Gräber (andra fr. v.) blev segrarinna.

Säkert gjorde denna uggle furor på sin tid, då hela Stockholm beväpnade sig med eittöringar att stoppa i bössorna.

Vykortsflickor utklädda med Axel Eliassons vykort.

Kronprinsen med kronprinsessan och prinsessan Ingeborg med lilla prinsessan Margaretha köpa blommor på Barnens dag.

*Förtjust
över resultatet
blir var och en, som
vårdar sin hy med*

**FARENA
CRÈME**

*Den förekommer och
botar hudrodnad, finnar
och hudsprickor samt
håller hy sammetlen
och mjuk och utgör
dessutom ett utmärkt
underlag för puder.*

GAHNS
HAFRECRÈME
FARENA

NAMNET GAHNS
ÄR EN GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT FÄBRIKAT

Friherrinnan Signe Gyllenstierna, f. Fineman.

Bröllop firades lördagen den 29 augusti på Ribbingfors i Västergötland mellan legationsrådet, friherre Eric Gyllenstierna och fröken Signe Fineman, dotter till fil. doktor C. G. Fineman och hans maka f. af Geijerstam.

ANTIKENS KVINNOR
använde välluktande oljor. Nutidens kvinnor använda

Radiolit-Hudcrème

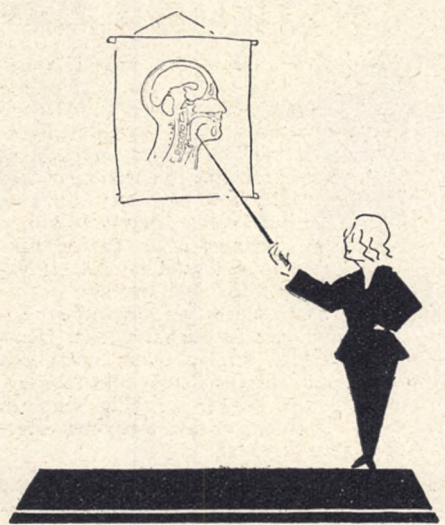
Tillverkare: Apotekare R. CONRADSON, Nordmaling.

Stockholms Nya Järnsängfabrik.
Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfort-soffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992, Norr 7181.

**Den omtänksamma
Husmodern**
vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Tel. Drottningholm 20 och 190

Filtar och Schalar
absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

På denna bild jag ber Er noga titta — här är det som katarren brukar sitta, här är det som sig halsens krämpor rota, men vilka man med Tulo lätt kan mota.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr. Sthlm.

Iduns översättningstävlan

Pristagare blir denna gång signaturen Y, vars vackra och formsäkra översättning av Anatole Frances "Le mauvais ouvrier" lyder:

En häglös arbetare.

Mäster Laurent Coster är fylld av poesi, lämnar kamraterna, som med gemensam kraft, glättigt yra, pressa vindruvsklasarnas saft; låter drömmarna följa en skön fantasi:

Lidelsefullt han älskar syndskön Aspasia. Från sin bänk, in i kyrkan, där han ofta dröjt kvar, han ser i den rök, som sig slingrar ur rökelsekar Satans korade drottning och sin Aspasia.

Eller, sitter han allena vid skummande källa, njuter med knäppta händer av sin sälla blindhet och sirens eggande sång. —

Nu kan ur hjärtats djup min stilla bön ej kvälla, min arm är trött som Costers: — I samma fälla fångad av tvenne svarta ögons tvång.

Y.

Nästa tävlan gäller dikten "Symbols" av Englands upburne dramatiker och lyriker John Drinkwater. Översättningar härav kunna insändas 14 dagar efter detta nummers datum.

Symbols.

I saw history in a poet's song
In a river-reach and a gallows-hill
In a bridal bed and a secret wrong
In a crown of thorns, in a daifodil.

I imagined measureless time in a day
And starry space in a wagon-road,
And the treasure of all good harvests lay
In the single seed that the sower sowed.

My garden-wind had drivened and havened again
All ships that ever had gone to sea.
And I saw the glory of all dead men
In the shadow that went by the side of me.

Iduns byrå och expedition,
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre	Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats	45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl.	å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre.	för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år 8:—	Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBBERGSGATAN 156.

**Modernisera
Edra klädningar**

blusar och underkläder.
Färga dem själv med

**Hemfärgen Härvans
Modefärger**

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

*Bekvämast
vilar man å*

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL

Patenterad.
Hygienisk. — Billig. — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad. Tel. 780

Liktornar,

hudvalkar, hudblåsor, o. vårtor avlägsnas säkert o. smärtfritt med

KOKIROL.

Av läkare rekommenderat. Millionfallt beprövat. Mot fotsvett, skavsår och fotbränna Kakirol fotsalt. Fås i alla apotek o. välsorterade kemikalieaffärer.

**Vid
Engelska sjukan
Bleksot
Skrofler**

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energion och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande.

Under rekonvalescens och svaghet försorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

EMULGON

Fås på alla apotek i originalfl. om 200 och 1.000 gr.

Blodbrist och aptitlöshet

övertvinnes snabbast av

Ferrin

Bästa järnmedel.

Utmärkt stärkande.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt uppfryska blodet, därmed avlägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och huvudvärk försvinnar. Värk i kroppen. Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinns.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppfrysande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

LÄDER-ARMBAND

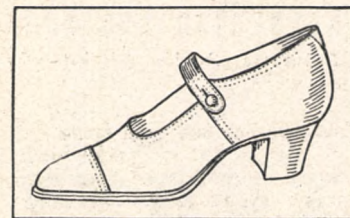
Märke: "MIDGET" (Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke gl. da av armen

Syddas remmar av bästa engelska kvalitet Bese prov på äkta Midget hos urmakaren

N.K:s DAMSKOR "Special"

Ovanstående eleganta modell i prima svart boxkalv Kr. 14:75

Dito i brun valdikid Kr. 16:50

Ovanligt förmånliga priser!

Damskoavd. b. v.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

Bröllop har firats mellan rådmannen i Hudiksvall, *Georg von Post*, och andre stadsläkaren i Hudiksvall, d:r *Sigrid Walldow*, dotter till framlidne provinsialläkaren d:r *H. Walldow* och hans likaledes framlidna maka född Lindblom.

Den nya studentexamen.

Från professor *J. A. Lundell* i Uppsala ha vi haft nöjet mottaga följande meddelande:

Till Red. av Idun.

I sista numret av *Er* ärade tidning finnes en fråga och ett svar rörande den nyspråkliga gymnasielinjen vid Samskolan i Uppsala. De upplysningar, som lämnas i svaret äro korrekta, men *Era* läsare skulle kanske vara tjänta med att få veta något mera om den nya linjen.

Av stort intresse torde det sålunda vara, att mängdläseriet är betydligt minskat: i studentexamen ingå nämligen blott sju ämnen i st. f. de vanliga elva. Detta resultat vinnes därigenom att somliga ämnen koncentreras till ett eller två år; och matematik och fysik äro alldeles uteslutna. Det är riktigt, att mera tid än vanligt ägnas åt främmande levande språk. Men det är av en viss betydelse för de utgående studenternas framtida verksamhet, att i läroplanen ingå även latin och ryska. Studentexamen på den nya linjen passar förträffligt även för vissa studier och examina vid universitetet. Det bör för säkerhets skull meddelas, att enligt Kgl. resolution studentexamen avlägges på den nya linjen efter ungefär samma regler, som gälla för klassiska linjen och reallinjen, blott med ovan angiven skillnad i fråga om ämnenas antal. Det är inte för sent ännu att komma in på den nya linjen. För inträde fordras antingen realskolexamen eller 7 klasser högre flickskola.

Förbindligast

J. A. Lundell.

"Den stora vredens" författare.

(Forts. fr. sid. 1021.)

Det är även som om »Vreden» här funnit en miljö, där han för vart år kan känna sig alltmera hemmastadd och tillfreds, där han vunnit förståelse och tillgivna vänner, som visa att de uppskatta honom — ja, där han funnit just det som han bäst behöver och oftast fått sakna.

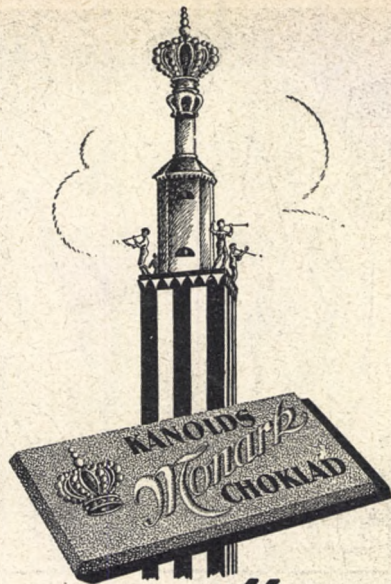
I detta sitt vinterhem har han nu även kommit till slutet av sitt livs käraste arbete — lösningen av den planetariska rörelsens problem.

MARIA RIECK-MÜLLER.

Reumatismens Mecka.

(Forts. fr. sid. 1023.)

aldrig bott och levat förstklassigt på så blygsamma vilkor som där — ungefär halva priset mot i Sverige. Och jag nödgas tyvärr medge att nöjet icke stördes nämnvärt genom den fullständiga frånvaron av västeuropéer och amerikaner. De 12-å 13,000 badgäster, vilka årligen besöka

HÖGT
I KVALITÉT OCH SMAK STÅR
KANOLDS MONARK-CHOKLAD

BRÖDERNA KANOLD A.-B. GÖTEBORG
CHOKLAD-, CACAO-, KONFEKT- & WAFERS-
FABRIKER

LEVERANTÖRER TILL SVENSKA HOVEN

GYNNA SVENSK INDUSTRI! - KÖP SVENSK CHOKLAD!

KVALITETEN

spelar näppeligen ifråga om någon annan vara en så avgörande roll som ifråga om nysilver, men ingen gång är det å andra sidan svårare att bedöma varans kvalitet. Fackmannen kan ofta med blotta ögat avgöra att en vara är av underhållig kvalitet men med bestämdhet fastställa att kvaliteten är god, kan han endast efter laboratorieundersökning.

Den köpande allmänheten är därför hänvisad till att grunda sitt omdöme på ett varumärke som borgar för god kvalitet.

Det ligger ju också i öppen dag, att ett företag, som under mer än ett halvt sekel framgångsrikt arbetat på att skaffa sig namn och anseende som kvalitetsindustri, icke äventyrar detta anseende för en tillfällig vinnings skull genom att på något sätt medvetet efterätta fabrikkets kvalitet.

Våra fabrikat försäljas i varje förstklassig juvelerareaffär och igenkänns på nedanstående varumärke.

Inreg. varumärke. En borgar för god kvalitet.

Guldsmeds A.-B. i Stockholm är ett fabriksföretag beläget Swedenborgsgatan 50 i Stockholm. Bolaget började sin verksamhet år 1867 och har sedan dess utvecklat sig till Skandinaviens största fabrik för tillverkning av silver och nysilvervaror. Bolaget har inga egna butiker.

Kvalitetsmärket för silver och nysilver.

GULDSMEDS A.-B. I STOCKHOLM

Krantz

Gosskläderna ha sin elegans

även om denna i viss mån följer egna linjer. — Ett praktigt material, som motsvarar kravet på hållbarhet och ett snitt som passar för de ungas större rörelsebehov, äro grundbetingelserna för att goss- och ynglingskläder skola kunna givas en varaktig elegans. Sedan fyra årtionden ha vi tillverkat gosskläder, och det är sålunda en grundlig erfarenhet, som ligger bakom det resultat vi kommit till. — Vi inbjuda till ett besök i vår avdelning för gosskläder, där nyheterna i Ulstrar, Paletäer och Kostymer för ynglingar och gossar nu äro inkomna i ett enastående rikhaltigt urval.

Paul U. Bergströms $\frac{1}{2}$

74 Drottninggatan 74

ZETA

ZENITHS NYA SMÖRMARGARIN
ÄR TILL UTSEENDE, SMAK OCH
AROM FULLT JÄMSTÄLLT MED
PRIMA MEJERISMÖR.

Lady HELSINGBORG - MALMÖ
Sista nyheter i
KAPPOR & DRÄKTER
ständigt på lager.

Beckers

Lino-lackfärg

gör gamla, slitna lino-
leummattor som nya.

Beckers

Säljes hos alla färghandlare.

Fru Elise Lindvall, (stående) och fru Hilma Wallsten med sonen Arthw. I ovalen: Fröken Nelly Bergström.

Ett säreget familjebileum ägde rum den 18 september, då tre systrar, Fru Elise Lindvall, f. Bergström, Chicago, Fröken Nelly Bergström, Linköping och fru Hilma Wallsten, f. Chicago, firade sina födelsedagar, resp. 55, 52 och 40 år. Samma dag fyllde en son till fru Wallsten, Arthur Wallsten, 12 år.

Trencin Teplice, utgöres nästan uteslutande av tjecker, slovakier och ungrare. De allestädes närvarande rikstyskarna saknas naturligtvis icke. Det billiga priset lockar särskilt nu, sedan Tyskland blivit ett dyrt land. De förr talrika ryssarna ha däremot försvunnit.

Trencin Teplice är en gammal förnäm kurort för Östeuropa. Det har varit en omtyckt sommarplats för ungerska magnatfamiljer, rika ryssar och tjecker. Här om vittnar hela dess anläggning och karaktär. De politiska och sociala omvälvningarna där nere ha lämnat Trencin oberörda. Publiken har demokratiserats, men lyckligtvis icke stället. Den rad av vackra villor, nu omdanade till pensionat, men förr tagna i anspråk av stora familjer, rika både på barn och på pengar, vilka ligga utefter kurparken, lysa av lugn elegans och av blommor. Det är en livlig och rörlig kurort. Naturligtvis badar man och sköter sig efter läkarnes föreskrift. Bad Sina är ett fullständigt Betesda med sin ur jorden mäktigt uppstigande källådra och sin starka dunst av svavel. Men man roar sig. Trencin är icke krymplingarnas plats. Det är ungdomens. I varje fall trycker den sin prägel på utelivet. Man dansar eller ser på. Man promenerar i de härliga skogar av gran och bok, vilka stiga brant upp från kurparken och där man kan gå mildtals på slingrande serpentinlikt uppstigande vägar. Eller man inskränker sig till en vandring genom kurparken, tät som ett valv och sval, till det lilla världshuset Baratscka. Där dricker man sitt kaffe eller man äter en förträfflig middag med en flaska gammal, guldglänsande Tokayer. Jag blygs över priserna, men å de svenska restauranternas vägnar. Eller man begränsar sig ytterligare till stadens enda gata — naturligtvis har den omdöpts efter president Masaryk — och beundrar här, som i Pistian, den kvinnliga konstfliten, säregen för Slovakiet.

BLOMSTER
hälsningar

Kungl.
över hela jorden. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

A-D FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

SOM MAN BÄDDAR
FÄR MAN LIGGA

Paradis
DUNTÄCKEN
MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Flöderränseri

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM.
Tel. 7576, N. 18336
Specialitet: Familje- och arvssaker Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

TVÄTT.

För välgjort arbete, sänd Eder tvätt till
STOCKHOLMS TVÄTTANSTALT.
Telefon Huvudsta 109.

KEJSAR
BORAX

Tillsatt dagligen till tvättvattnet skänker den ungdomsfrisk, ren hy.

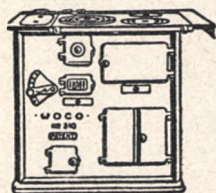
Begär alltid „Kejsar-Borax“, som aldrig säljes lös utan endast i de bekanta röda askarna till 25, 50 öre och Kr. 1.—

Heinrich Mack Nachf., Ulm a. D.

ASPIRIN
TABLETTER *Bayer*

äro och förbliva
oöverträffade som
smärtstillande medel.
Endast dessa garantera
bästa verkan och fullstän-
dig oskadlighet.

Effektivaste
värmelednings-
spisar.

WOCO
Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDerna, Motala

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och
praktisk hastighetsstoppare
som envar bör för-
skaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen ut-
släppt i marknaden en liten praktisk
apparat, benämnd "Stickstrumpan", för
stoppning av strumpor, trikåvaror, lin-
ne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvali-
tetsarbete en för varje hushåll ound-
gänglig, praktisk o. oöverträfflig artikel.

Under det att förr stoppning av
strumpor och uppbyggnad av linne ofta
för husmodern var ett mödosamt och
besvärligt arbete, blir det numera med
hjälp av hastighetsstopparen "Stick-
strumpan" ett rent nöje. Det arbete,
som förr tog timtal i anspråk, utträttas
med hjälp av "Stickstrumpan" på nå-
gra få minuter. Handhavandet av appa-
raten är så lekande lätt att var och en
genast kan påbörja att arbeta med den-
samma. Varje litet barn, ja, t. o. m.
personer med svaga ögon äro i stånd
att med hjälp av "Stickstrumpan" ut-
föra det finaste arbete. Apparaten för-
delar och den tidsbesparing som upp-
nås genom användandet av densamma
kan icke nog framhållas. Den med
apparaten utförda, regelbundna vävning-
en kan omöjligt jämföras med ett
för hand utfört arbete. Det besvärliga
och tidsödande handarbetet bortfaller
om Ni använder Eder av "Stickstrum-
pan". Hastighetsstopparen "Stickstrum-
pan" ägnar sig för all slags stoppning,
från finaste linne till de grövsta ylle-
strumpor. Gammalt upprepargarn kan
användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbespar tid, ar-
bete och pengar och bör ej salenas i
något hem.

Apparaten, väl emballerad och för-
sedd med påbörjat provarbete samt ut-
förlig bruksanvisning, erhålles för det
billiga priset av kronor 3:90 plus
frakt, och råda vi envar som ännu ej
förskaffat sig densamma att genast till-
skriva fabrikanen. Adressen är endast
Sydsvenska Maskinimporten, Avd. 12,
Malmö.

Firman antager även agenter å alla
platser mot hög provision och fast lön.
(Annons.)

Jag minns också den gamla magyarbor-
gen i Trencin, en halv timmes järnvägsresa
från Trencin Teplice. Slovakiet är rikt på
ruiner. Borgen i Trencin är den prakt-
fullaste av dem alla. Den går tillbaka
ända till 1000-talet. Här ha korstågen dra-
git förbi. Här har kämpats mellan kristna
folk och mohammedaner. Det är mellersta
Europas väldigaste minnesmärke från mel-
deltiden.

THORE BLANCHE.

Sabbatsbrottet.

(Forts. fr. sid. 1027.)

ma av svett. Varje tum som vanns var tor-
tyr nu, men de tappra fötterna knogade
vidare. Det var en döende röst — ack,
mycket långt borta ännu — som ropade på
henne, och medan hon släpade sig fram,
svarade hon: »Jag kommer mitt lamm.
Fatta mod, lilla mor är på väg. Mod.
Jag skall se uppå ditt anlete, jag skall
finna dig vid liv.»

En gång fick en forman se hennes elände
och erbjöd henne skjuts, men hon ska-
kade ståndaktigt på huvudet. Den änd-
lösa eftermiddagen led mot sitt slut, hon
stapplade längs skogsvägen, snavade då
och då av ren svaghet och rev sönder
händer och ansikte på väggkantens törns-
snår. Slutligen dalade den grymma solen,
och ångande dimmor stego upp från skogs-
tjärnarna. Och alltjämt sträckte sig de
långa milen bort och alltjämt trälade hon
vidare, känslolös av utmattning, knappast
vid medvetande, och hon tog varje steg
bara emedan hon tagit det föregående.
Tid efter annan mumlade hennes läppar:
»Fatta mod, mitt lamm! Jag kommer.»
Sabbaten var över, innan den lilla farmodern,
bruten och blodande och nästan färdig
att svimma, släpade sig fram till sonens
vårdshus vid skogsbrynet. Hennes hjärta
var kallt av onda aningar. Det var inte det
vanliga lördagskvällsstimmets av polska bön-
der vid dörren. Ljudet av många röster,
som på ett underligt sätt uppstämde en
hebreisk psalm, flödade ut i natten. En
man i kaftan öppnade dörren och lyfte
mekaniskt fingret för att bjuda henne stiga
ljudlöst in. Den lilla farmodern såg in i
rummet bredvid. Hennes svärdotter och
barnbarnen sutto på golvet — de sörjan-
des plats.

— Välsignad vare den rättfärdige Döma-
ren! — sade hon och slet sönder fällen på
sin klädnad. När dog han?

— I går. Vi måste begrava honom has-
tigt, innan sabbaten bröt in.

Den lilla farmodern höjde sin darrande
stämma och förenade sig i psalmen: »Jag
vill sjunga en ny sång till dig, o Gud,
på en tiosträngad harpa vill jag sjunga lov-
sånger till Dig.»

*

Sköterskorna kunde icke förstå vilket
plötsligt flöde av styrka och impuls, som
reste den förtorkade skepnaden i sittande
ställning. Den lilla farmodern stack en
skruppen näve i den knotiga, skrynkliga
och gulnade barmen och tog fram ett papper
skrynkligt och gulnat som hon själv, och
betäckt med besynnerliga svärlösta hiero-
glyfer, vilkas färg länge sedan bleknat bort.
Hon höll det tätt intill sina skumma ögon
— det hade kommit ett vackert ljus i dem
som lyste upp ansiktets miljoner rynkor.
Läpparna rörde sig svagt: »Jag kommer
mitt lamm, mumlade hon. Mod! Lilla mor
är på väg. Jag skall få se ditt anlete. Jag
skall finna dig vid liv.»

Se noga på flaskan!

Detta är det hårvatten som icke bara äger förmåga
att höja hårets glans utan även rekommenderas av
läkare mot håravfall och mjäll.

F. PAULI'S AZYMOL-STIMULUS

utgör ett livsexir för håret, det stimulerar hårcellen
till ny växtkraft och framkallar därigenom nytt hår.

Bästa inköpskälla för GYMNASTIKSKOR

Största sortering i olika modeller och färger samt i olika
prislägen. Största omsättning — därför alltid färskva varor.

AKTIEBOLAGET KUNTZE & Co.
DROTTNINGGATAN 52, STOCKHOLM
Filialer: Sundsvall, Norrköping.

AKTA SPETSAR Bensintvätta

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg. kostymen vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt

Naturen har givit Eder en vacker hy.

Det är Eder plikt att
bevara dess skönhet.

Som faddergåva har naturen skänkt
Eder en persikohy. Ni har på det
hela taget varit ett naturens sön-
dagsbarn.

Medgång skapar understundom övermod eller tanklöshet;
Ni tycks ha glömt att skönhet förpliktar. Ni har mindre än
någon annan rätt att gå omkring med färglös eller ful hy.
Olyckan har skett: Ni har försummat Edert utseende och spe-
geln berättar Eder, att ungdomens fina persikohy är sin kos.

Det finns ännu bot för detta

därest Ni för framtiden använder POND'S COLD CREAM
och POND'S VANISHING CREAM. Ingnid från och med
i kväll och framgent varje kväll, innan Ni går till sängs
Edert ansikte med POND'S COLD CREAM, som renar, ger
näring åt och uppriskar Eder hud. Använd från och med
i dag POND'S COLD CREAM mot sol, blåst och
damppartiklar. Därigenom skyddas Edert ansikte.
Inom kort tid skall spegeln ånyo visa Eder den friska hy,
som i Eder barndom och ungdom var Eder främsta charm
i allas ögon.

Var glad åt att hjälpen icke kommer för sent.

POND'S VANISHING CREAM och POND'S COLD CREAM kan er-
hållas överallt i brukar å Kr. 3:— o. 6:—, i tuber å Kr. 1:25 o. 2:50.

**Gratis-
prov.**

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och
emballage sända vi Eder gratis provtuber av både
Cold Cream som Vanishing Cream. Gäller en vecka
från den 27/9—4/10 25.

POND'S Generalagentur: Pilestræde 19-25, Köpenhamn K. Tel. 8171.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Blev tacksam för uppgift å sanatorium i Frankrike, liknande Ulricehamns', lämpligt för vila och rekreation under höstmånaderna
Voygeur.

Svar: I Frankrike förekomma ej sådana sanatorier och vilohem som i Sverige. Dyliga ställen äro förlagda till de större kurorterna, och lämnas här några adresser: I Biarritz, Villa Héliante. I Nizza, Villa les Délices, Mont Boront, innehaves av läkare. I Vichy, Hôtel Radio under läkares ledning med diet etc. I Aix les Bains, Le Chatigny.

Fråga: Har en dotter som skall genomgå en 6 mån. kurs i Stockholm fr. 1 dec. Är icke i tillfälle inackordera henne och har heller inga, som kan mottaga henne, varför jag själv tänkt försöka erhålla någon plats i familj, pensionat eller dyl. mot det att min dotter får medfölja. Någon annan ersättning begäres ej. Är kompetent sköta ett hem, sparsam och pliktrogen samt av ett glatt och förnöjsamt sinne, frisk och stark. Skall jag anmäla mig på någon platsbyrå eller annonsera? Har hört omtalas "Bildade kvinnors platsbyrå". Var finns den? Vore så tacksam för ett råd av Iduns förståndiga och hjälpsamma läsare.
Landsortsfru.

Svar: Antagligen vinner ni bäst ert syfte med att annonsera i Idun och i någon daglig tidning. Men det skadar ej att samtidigt hänvända er till någon platsanskaffningsbyrå. Adressen till den av er nämnda byrån är Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Fråga: I min trädgård har jag så kallade Blåa Munkar (perenna växter) de ha förut varit mycket vackra, men i år har det varit en liten larv, som ätit upp alla knopparna innan de blivit utslagna. Jag har nu flyttat växterna till en soligare plats. Är det något att göra vid ohyran, så att den ej återkommer? Det ser även ut som det varit något mjöldagg på dem.
2) Vad skall jag göra en kristallljuskrona ren med?

Husmor på landet.

Svar: 1) När växterna visa tecken till att få ohyra eller andra skadeinsekter, skola de besprutas med något, som borttager obehaget utan att skada växterna. T. ex. kvassialösning: 250 gr. kvassia blandas med 5 l. vatten. Vätskan får stå ett dygn, varefter den blandas med 1 kg. grönsåpa upplöst i 5 l. varmt vatten. Det hela spädes sedan med 40 l. vatten. Besprutningen får ej ske under

Har Ni feber,

häftig huvudvärk

muskelsmärter, värk i korsryggen, känner mattighet och allmänt illamående, är detta symptom på en analkande influensa.

Ingrip då i tid mot det onda, tag genast ett par Globoidtabletter och hindra sjukdomen att bryta ut.

Globoid har en otroligt kraftig verkan, utan att medlet på minsta sätt menligt inverkar på mage eller hjärta. Däri ligger dess företräde framför andra smärtstillande medel. Globoid är helt enkelt en vetenskapens triumf!

Utan smak äro Globoidtabletterna dessutom genom sin ovala form synnerligen lätta att intaga.

Globoid säljes (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gram till ett pris av kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

No. 4711 Eau de Cologne

Till festlig stämning
hör den fina kostbara doften av »4711». Ett verkligt behag för en själv och andra, när man då och då uppfriskar sig med »4711».

der varmaste tiden på dagen. Satsen kan naturligtvis göras större eller mindre, blott de rätta proportionerna bibehållas. — Ett enklare sätt, isynnerhet om det blott är några få växter som behöva besprutning, är att köpa Jofurolbad i en fröhandel.

2) Kristalljuskronor rengöras med saltvatten tillsatt med några droppar ammoniak och sköljas med rent vatten. Eller tvättas de med sprit eller med vatten och sprit.

Fråga: 1) Hur lär man typografyrket? Hur lång tid tar det? Blir det dyrbart? 2) Hur stor lön har en typograf? Få de pension? 3) Hur lång är den dagliga arbetstiden? 4) Är man för ung att lära yrket vid 16 år?
E.

Svar: För att inträda i typografyrket fordras fullgott folkskolebetyg samt dito friskbetyg. Början göres med att söka an-

ställning som lärling vid något större tryckeri ett år, därpå inträde i Sveriges tryckeriers arbetsgivarförbunds yrkesskola, i vilken man jämsides med anställning i tryckeri åtnjuter undervisning 2 å 3 år eller längre, om man vill utbilda sig i språk m. m. Kostnaden vid yrkesskolan bestrides vanligen av arbetsgivaren, om han är nöjd med sin arbetare.

Lönen växlar alltefter skicklighet. Begynnelselönen är 15 å 16 kr. i veckan. Pension kan ej räknas på. Arbetstiden är den lagstadgade 8 timmar.

Aldern för att börja som lärling är 16 år.

Allt detta gäller endast Stockholm. I landsorten finnas inga yrkesskolor för typografer och utbildning i vissa ämnen får sökas i aftonskolor.

Fråga: Vore tacksam få uppgift på något bra och ej för dyrt

pensionat i Wien och var man där bäst kan studera tyska.

Språkstudierande.

Svar: Ha för tillfället ingen adress på något annat pensionat i Wien än Hotel-Pension Regina, adress endast Wien. Vidare Hôtel Tegetthoff, Johannesgasse 23. Båda ställena ha moderata priser. Kunde ni inte ta in på något av dem till en början och sedan själv se er om efter ett mindre pensionat, där ni får mer tillfälle att tala tyska, samt höra er för om bästa sättet att studera detsamma.

Fråga: Undertecknad har vetenskap om att medel finns genom vilket man får ökad längd, men enär undertecknad glömt bort namnet å preparatet beder jag vänligast Idun om fingervisning på lämpligt sådant.

Har i flera år deltagit och del-

"JOFUROLBAD är ett osvikligt medel mot bladlöss". Se sid. 39 i "Från blomstergården" av Margareta, Kronprinsessa av Sverige.

JOFUROL-PREPARATEN tillhandahållas å apotek, av frö- och färghandlare samt expedieras direkt från fabriken.
Bruksanvisning jämte prislista och intyg sändes på begäran

Tekniska Fabriken Jofur
NILS I. BRUZELIUS,
Lidingö Villastad. Tel. Lidingö 11 29.

Giktväder.

Samtidigt med hösten göra sådana sjukdomar som gikt, reumatism, ischias, ryggskott nervsmärter, m. m. ett allvarsam framsteg.

Har Ni anlag för dessa sjukdomar, bör Ni genast börja med en radiumkur med Miradiumsalt eller -pastiller, som äro grundligt prövade på utlandetets största universitetskliniker. De rekommenderas av radiumforskare och professorer och användas av läkare och på sjukhus. Fås på apoteken å kr. 6.50 pr burk. Utvärtes mot smärter brukas Miradiumsalvan å kr. 3.50 pr tub.

Genom att skriva till Miradium-officinen Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm, skickas boken om radium till bekämpande av sjukdomar alledeles gratis.

tager ännu i gymnastiska övningar.
Pipin.

Svar: I många fall kan liten kroppslängd bero på att sköldkörteln är för litet utvecklad. Det finnes preparat för att öka dess volym liksom för att minska den. Men som det ej är skäl i att ta in något sådant utan läkares ordination, är bäst att rådgöra med en läkare och låta undersöka er. Er kroppslängd kanske ej alls beror av det nämnda.

Fråga: Jag har själv hemma försökt färga en naturfärgad chantungklänning svart, men fick den, trots jag noggrannt följde beskrivningen, ej bra. Den skiftar i grått och kan ej användas. Vet Idun något sätt att få den vackert svart? Tacksam för svar.
Marianne.

Svar: Det är alltid svårt att färga svart med hemfärger, isynnerhet chantung, som annars tar bra åt sig andra färger. Nu är det nog enda sättet att lämna bort klänningen till färgning.

Fråga: 1) Huru göres fläderbärssaft? Har hört det skall vara ett säkert medel mot värk.

2) Är det någon av Iduns läsare som kan säga mig något bättre sätt att använda röda och gröna tomater för sommar- och vinterbehov än de i kokböcker förekommande?
Husmor.

Svar: 1) Fläderbär ha liksom svarta vinbär egenskapen att motarbeta förkylning och framkalla svettning. Bären plockas på en butelj och påhålls med sprit så mycket som går. Få stå i minst 6 veckor, varefter bären silas ifrån och saften buteljerar på nytt. Härav tages vid behov ett fullt vinglas.

2) Om sommaren och hösten använder man tomaterna sådana de äro, men för att kunna få nytta av dem på vintern är nog ingen annan råd än att konservera dem enligt kokbäckernas anvisningar.

Man kan möjligen koka marmelad av dem med tillsats av citronsaff.

Fråga: Boende långt ute på landsbygden undrar jag hur jag ska få det trevligt i mitt lilla skolhus. Hurudan färg till väggar, tak, bänkar och dörrar i skolalen, samt hurudan färg till väggarna i tamburen. Min lägenhet

Nervernas besegrare.

Ett meddelande till alla som äro i behov av ett ögonblickligen nervlugnande och rogivande medel.

Elefantens Droghandel, Stockholm, har nyligen i handeln utsläppt en ny, av dem tillverkad specialitet, Somnogan. Detta preparat är fullkomligt oskadligt men likväl så gott som omedelbart nervlugnande och rogivande. Somnogan är icke vanebildande och förorsakar inga bi- eller efterverkningar såsom däsighet, dålig andedräkt, finnar etc. Somnogan finnes i rör om 20 tabletter till ett pris av kr. 2:50, och erhålles å apoteken.

På begäran får jag härmed intyga, att enligt uppgifter i den medicinska litteraturen, somnogansubstansen (CH₂), CH₂CHBr. CO.NH.CO.NH₂, har en omedelbart nervlugnande och rogivande verkan. Enligt gjorda iakttagelser är den oskadlig och har inga som helst biverkningar.
Stockholm den 29 maj 1925.

Håkan Sandqvist,

Prof. vid Kungl. Farmaceutiska Institutet, Stockholm.

Chesebrough's Vaseline

Lukt, smak och syrfri.

Har sedan 1870 överglänt alla.

Fås i tuber, askar och glasburkar med klöverblad-varumärket.

CHASEBROUGH MFG. CO. CONS. NEW YORK U. S. A. Köpenhamn Ö.

Elektrisk
Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas
"Pukex" ugnformar
av eldfast glas
Western Electric's
radiomateriel &
dammsugare

BÖHLMARKS
STOCKHOLM Sö.

Högbergsg. 19—25, Norrmalmst. 4

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta
HÄRMEDEL
och överträffas icke av
något annat liknande
preparat.

Pris pr fl. 3:25.

Erhålles hos alla 1:sta
klass Parfymeri, Damfri-
sering och Drogaifärer.

Ensamförsäljare:

MADSEN & WIVEL,
Köpenhamn.

M. ZADIGS

Äkta Divinia

Tvål	Parfym
välgörande	säsongens
förskönar	finaste och
huden.	bästa.

CHINALACK

lämnar en jämn och vacker, porlinslård
yta, som står sig i alla väder. Finnes hos
alla färghandlare. Fabrikanten

ENDA EFFEKTIVA MEDLET
FÖR
LACKSKORS BEVARANDE

är 2 rum och kök. I det större rummet har jag ljus björk med blått överdrag. Hurudan färg till dukar, gardiner, draperier för att ge rummet varmare färg. I det lilla rummet går tapeten i grått och gult. Möbeln där är en ottoman och korgmöbel. Hurudan färg till matta, gardiner, dukar för att ge rummet värme och hemtrevnad. Hurudan färg till väggar och dörrar i kök och köksförstuga. Tacksam för svar är

Gammal Idunläsare.

Svar: Skolsalens inredning bör vara i ljus ek- eller björkfärg, och till den färgen passar det med ljusgröna väggar och vitt tak.

Tamburen kan målas i gult eller ljus brons.

Om möbeltyget i det större rummet ej är för mörkblått eller högblått utan mera matt, vore vackert med smultron- eller hallonfärg till gardiner och draperier, de senare något mörkare; det skulle ge rummet en varmare stämning. Dukarna kunna vara mera brokiga.

Det är svårt att råda för det mindre rummet, då man ej vet färgen på ottomanen och möbeltyget, men huvudfärgen på mattan kan antagligen vara i rött, gardinerna vita eller crèmefärgade. Duken likaså. Köket bör hållas i ljus färg både väggar och dörrar.

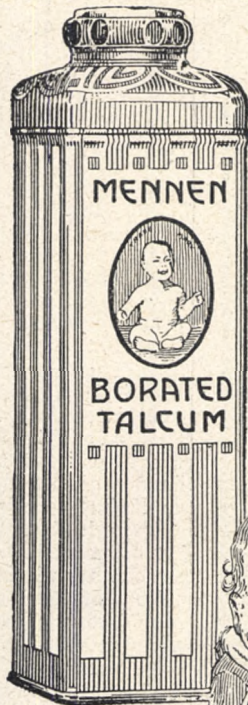
Den gamla grinden.

"Så här såg den ut den gamla grinden: Fem slår på längden och två tvärs över i kors, samt i mitten en stor, rund platta. Själva — — —" "Men mamma — — —" avbröt Karin där hon låg nedanför den plats på bergknallen, där hennes mamma satt med lillen i knäet och de bägge pojkarerna på båda sidor om sig. "Tyst nu, Kajsa, och låt mamma fortsätta", sade Nils. Själva grinden hade ingen färg, fast den väl en gång haft det, men plattan i mitten lyste lång väg av vitt. Den stängdes inte med en hake den grinden, utan det var ett slags lås. När man drog igen den efter sig, hördes där ett långdraget "kling-klang". På den landsvägen där den gamla grinden stod, gick dagligen flera skolbarn i alla åldrar. Och för varje gång de öppnade den sade den sitt långdragna "kling" i en hög ton och "kling" i en något lägre. Barnen tyckte alltid att på mornarna sade den "God morron", och på eftermiddagarna "Adjö".

Det blev så, att alltid när de kommo till den grinden, stannade de där, klättrade upp på den, och åkte på den. — Bara om eftermiddagarna förstas, om mornarna hade de inte tid. — Och i långa rader sutto de där och åkte fram och tillbaka. Och för varje gång knarrade den litet under tyngden, och när läset slog igen sade det sitt "kling klang". Och barnen tyckte, att det lät helt ursäktande och överseende, alldeles som mamma då hon förlät dem något av deras barnsliga spratt. Ja, den var deras kära vän den gamla grinden.

Uppe på en bergsknalle alldeles vid den plats där grinden fanns, bodde smeden Johan. Han hade en flicka, Kajsa, en riktigt ostyrig en, mest lik en pojke. Nu tyckte förstas Kajsa, att grinden var hennes pappas, eftersom den stod alldeles bredvid deras stuga. Och när en skjuts kom bullrande vägen fram skyndade hon ned för att öppna, och fick ofta en koparslant för besväret, ja, det kunde till och med hända, att hon någon gång fick en silverslant.

Men nu var det bland skolbarnen en pojke, som hette Erik. Han bodde strax intill smedens och lekte ofta med Kajsa. Det

Mödrar!
Läs detta
meddelande!

Skriker Edra småttingar? Förlora de i vikt? Lida de av hudrodnader?

Öfta äro dessa ledsamheter förorsakade av fuktighet, som icke tillräckligt omsorgsfullt kan avlägsnas med handduk, stundom förorsakas de av skavning i hudveck.

Slå Mennens Bor-Talkpuder rikligt över Babys hud. Millioner av mikroskopiska svampar skola då uppsuga varje spår av fuktighet. En mjuk, behaglig hinna skall skydda mot skavning och de milda antiseptiska, läkande egenskaperna hos Mennens puder skola avvärja faran för hudinfektioner.

Baby skall så gott som ögonblickligen visa sig uppskatta Mennens puder genom att skratta i stället för skrika, öka i stället för minska i vikt.

Om Ni icke kan få Mennens i den affär där Ni brukar göra Edra inköp, skriv till

A.-B. Gustaf Eneqvist
Vasagatan 15—17
STOCKHOLM

A.-B.
Gustaf
Eneqvist

Vasagatan 15—17
STOCKHOLM.

Iag önskar försöka Mennens Bor-Talk-puder. Sänd ett gratisprov. Var kan detta puder köpas?

Namn:

Adress:

MENNEN'S
Bor-Talk-puder

Skönhet förgår

hände ofta, att Erik, då han hörde en skjuts komma, sprang ned till grinden för att öppna. Och som han hade längre ben än Kajsa, så blev han vanligen före henne. Men då må ni tro, att Kajsa blev ond och visade sig från en mindre vacker sida, ty hon tyckte ju, att det var hennes pappas grind. Och så blev det ofta tårar och trötter för den gamla grindens skull.

Ären gingo. Karin och Erik slutade skolan, blevo fullvuxna och kommo bort från hemtrakten. Nya skolbarn traskade på vägar, och den gamla grinden stod där fortfarande och sade sitt "kling-klang".

En sommardag, samma år som Kajsa fyllde tjugotvå år, stod hon åter vid den gamla grinden. En ung man kom cyklande vägen fram. Då Kajsa såg vem det var, öppnade hon grinden och sträckte lekfullt ut handen, liksom för att få en slant. Den unge mannen, som inte var någon annan än Erik, kände igen sin lekkamrat, tog upp en slant ur fickan och lät den glida ned i den skrattande Kajsas solbrända hand.

"Ja, och så var det inte så mycket mera att berättas", sade mamma och såg på sina tre barn, som sutto där med gapande munnar och ögonen lysande. "Ja, men mamma, va' dom sams då Kajsa och Erik."

"Visst var de sams. Ett par år senare gifte vi oss pappa och jag."

"Du mamma och pappa", skrek alla tre på en gång. Var det ni som var Kajsa och Erik. Var det ni som åkte på grinden. Säg?" "Visst var det vi. Nog vet ni väl, att pappa heter Erik och mamma Karin", log mamma. "Jaa, men du sa, att Kajsas pappa var smed." "Det sa jag bara för ni inte skulle förstå genast, att det var om pappa och mamma jag berättade."

Barnen blevo tysta ett ögonblick, måste sitta och tänka på detta. Tänk att det var deras pappa och mamma som var Erik och Kajsa.

"Men ska ni inte springa ned och åka på grinden nu, som pappa och mamma åkte på."

"Grinden, den finns väl inte här."

"Visst finns den. Har ni aldrig sett, att grinden där nere vid vägen har fem slår på längden och två tvärs över och en stor, vit platta i mitten."

Barnen foro upp med ett glädjetjut.

"Det är mammas och pappas grind. Kom, skynda på ska vi ner och åka."

De satt av utför berget på sina bara fötter, först pojkar, som togo slutningen i ett par skutt och hack i häl efter dem Kajsa, med sin långa, lingula fläta stående rätt ut av luftdraget.

Och där satt mamma ensam kvar med lillen vid bröstet. Och hon log ett soligt leende, då hon hörde rop och skratt nerifrån vägen och alltemellanåt ett välkänt "kling-klang".

AGNES EKSTRÖM.

Lider Ni av Ischias?

Här finnes snar hjälp.

Hur svåra Edra plågor än må vara, så skall Sloans hejda dem och skänka Er en underbar känsla av lättad och ro. Ingen ingnidning! Stryk endast linimentet helt lätt på det smärtande stället, det tränger in av sig självt, och Ni skall snart få känna, att Sloans fyllt sin uppgift. Hav en flaska till hands för att göra slut på alla plågor från reumatism, ländvärk, nervinflammation, vrickningar, slag och liknande obehag. Fås på alla Apotek.

Sloan's Liniment

BORTTAGER SMÄRTA

Styrka och Stil

Solida, eleganta höstnyheter i

Goss- & Flickkläder, Kappor för alla åldrar.

ENSAMFÖRSÄLJARE PÅ ALLA STÖRRE PLATSER.

Göteborg **Sahlins & Estlöf.** Malmö

FÖRSTA VARDAGEN i varje månad BÖRJAR NY KURS I MASKINSTICKNING

Kurserna vara intill 2 månader med daglig undervisningstid kl. 12—4 e. m.

PRIS: Kr. 30:— per kurs

Eleverna få själva välja vilka plagg de vilja förfärdiga.

Obs! Intet som helst köptvång är förenat med kursernas genomgående.

A.-B. PER PERSSONS VÄF- OCH STICKMASKIN Fack 517, Stockholm I Tel. K. 4000

Salon d'Originelle

Damutstyrslar, alltid sista nyheter. Regeringsg. 22, Sthlm. Tel. Norr 26343. Innehavare: SIGNHILD STENMARK

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med Kammerjäger, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skåktor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:65 och 1:25.

Hälsa är skönhet!

Drick varje dag ett glas vatten tillsatt med ENO'S och hjälp naturen att avlägsna själva orsaken till illamående och dålig hälsa.

ENO'S "FRUIT SALT"

har de värdefulla egenskaperna av färsk, mogen frukt och är mycket välsmakande. Det befriar kroppen från osunda rester, verkar renande på blodet, gör hyn åter klar och fraiche, avhjälper förstoppning och diaree, förhindrar huvudvärk och nervositet, förbättrar aptiten och bibringar denna strålände hälsa, som är så nödvändig för framgång och riktig livsnjutning.

För ung och gammal!

Helflaska Kr. 4:— Halvflaska » 2:25

Till salu hos samtliga apotek och alla ledande färg- och specialaffärer.

Tillverkas endast av J. C. ENO Ltd, London, England. Generalagenter: A.-B. PLATIN & Co., Stockholm.

Oatine SNOW

Oatine

NI LÄMNAR ANSIKTET OSKYDDAT OCH ALDRAS FÖR TIDIGT,

men långt yngre verkar Edert ANSIKTE, om Ni dagligen vårdar dess hud med ett så verksamt och närande medel som OATINE, vilket ingnides och därefter avtorkas, och först därefter är huden fullständigt ren och klar. OATINE är en underbar stimulan och den håller huden elastisk glatt och mjuk. Begär uttryckligen OATINE "Vit crème — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk à Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar à kr. 2:50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan åro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

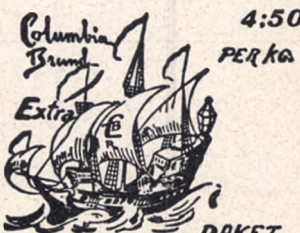
TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterrapningar!

Från smältdeglarna vid bruket genom många fackmässiga och konstnärliga, ytterst intressanta behandlingar och procedurer kommer kristall och konstglas samt numera även vanligt hushållsglas m. m. i vårt land direkt till försäljningsdisken utan fördyrande mellanhänder endast i

Svenska Kristallaffären,

Stockholm: Vasagatan 23—25 (Auditorium). Göteborg: Ö. Hamngatan 27. Malmö: Södergatan 10. Estlöf: Firma Ernst W. Johansson

Lucks UTSÖKTA KAFFEBLANDNING

4:50 PER KG. Columbia Brand Extra. Lw. V. 28872. PAKET FRAKTFRITT 2 1/2 KG. 11:25 PERCY F. LUCK & Co. STOCKHOLM.

Det är betydligt

roligare att själv göra bordspydnaden än att köpa den färdig. Dennison Crepe är det tacksammaste materialet till detta arbete.

Dennison Manufaktur Co. A.-B. Vesterbrogade 4A. Avd. 17. Köpenhamn B.

Sänd mig gratis Eder lilla vägledning vid användningen av Dennisons dekorationsmaterial.

Namn: Bostad: Postadress:

AROMA

är den enda smör
blandning, som i
smak och arom
ger en fullgod
ersättning för
mejerismöret.

1,10 pr $\frac{1}{2}$ kg. paket

Propra sängkläder för propra hem.

Förse Eder sängar med våra om-
tyckta, hygieniska och hållbara

Systemmadrasser och skyddsmärkta Täcken

Kan Eder leverantör ej förse Eder
med sådana, så hänvänd Eder till
vår försäljningslokal, Jacobsbergs-
gatan 14 eller tillskriv oss.

A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
LILJEHOLMEN. *Kungl. Hovleverantör.* STOCKHOLM.
Telefoner: 1274, 2060, Söd. 33176, Söd. 33274. Försäljningslokalen 2058.
Återförsäljare: Landets förnämsta firmor inom branschen.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Var-
por samt övriga vävredskap för hem-
slöjd köpas fördelaktigast från
John A. Thulin & C:o Vävskedsfabrik,
Norrköping. Tel. 393, 670.

Skand. Konstslöjdförsäljning
Drottningg. 77, Stockholm. Norr 743.

Realiserar Sommararbeten

Ritade och påbörjade draperier, gardi-
ner, löpare, dukar etc.

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: *M a l m ö.*

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och
Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

LÄSARINNORNAS SPALT

Vad läser man på landsbygden?

Ullavis artikel i ett föregående nummer möter här gensaga av en skånska — Ullavi är från en nordligare trakt av landet — som påstår att man visst inte är så fatig på förädlade lektyr på landsbygden. Den boklista som fröken Ninne presenterar är också oerhört imponerande — så förkrossande t. o. m. att man till slut undrar om inte Ninne behagar skämta med sin publik. Skulle hennes litteraturlängd vara typisk för den gängse lektyren ute i bygderna hade man all anledning att gråta glädjetårar. Men vi äro tyvärr rädda för att Nines bokskåp utgör ett alltför lysande undantag. Så här skriver hon:

Stackars lilla Ullavi! Jaså Ullavi tror att vi här på landet endast roa oss med att läsa "Allers" och "Brokiga blad", aj aj vad hon högg i sten.

Nej, nu ska Ullavi få veta vad vi har för litteratur i ett privat bibliotek ute på landet.

Jo, först och främst läses Bibeln, sedan världshistorien, och så våra klassiska arbeten, Shakespeare, Dickens', Thackeray, Emerson, Virgil, Plutarck, Browning, Ruskin för att blott nämna ett fåtal.

Bland "religiösa" böcker läsa vi så där i allmänhet Josephus Koranen.

Filosofi tycker vi också om, därför läsa vi Sokrates, Sofokles, Euripides, Aischylos, Maeterlinck, Schopenhauer för att nämna några ur "Samlingen".

En och annan vinterkväll när stormen brusar, så där stämmingsfullt Ullavi vet, ta vi gärna fram Byron, Tennyson, Keats, Moore, Coleridge, Dänte, Goethe, Heine,

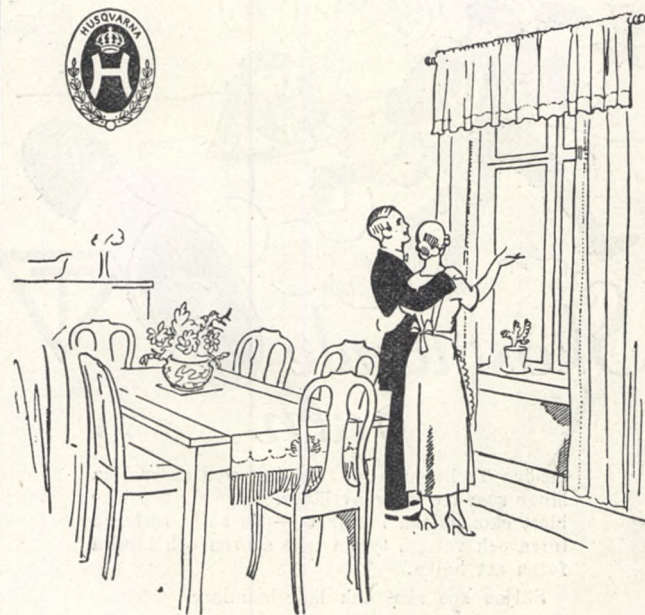
Ett glädjande budskap till alla feta.

Fetmans problem är löst!

Behandlingen av fetma har hittills i huvudsak bestått i en reglering av födans beskaffenhet, förbunden med ett dagligt mått av kroppsrörelsen. Fetma låter sig emellertid i många fall icke avlägsnas med denna behandlingsmetod, beroende på att den ofta orsakas av störningar i ett flertal innersekretoriska körtlar. Man har nämligen funnit att kroppens förmåga att utnyttja födoämnen minskas genom bristande funktion hos dessa körtlar, varigenom onormal fettavlagring uppstår. För att fetma således med framgång skall kunna bekämpas måste kroppens ämnesomsättningsförmåga ökas, och detta kan endast ske genom tillförsel av körtelsekret. På grundval av denna erfarenhet har d:r Georg Henning framställt sitt preparat Lipolysin. Lipolysinet har blivit kliniskt prövat och svenska läkare auktoriteter ha offentligt bestyrkt medlets fulla effektivitet. Lipolysin säljes endast på apotek och tillhandahålles i förpackningar om 40 tabletter till Kr. 8:50, om 100 tabletter till Kr. 20:—, 1—2 tabletter 3 gånger dagligen är normal dos. Vit förpackning för män, röd för kvinnor. Prospekt på begäran från Elefantens Droghandel, Stockholm.

**LIPOLYSIN
MOT
FETMA**

ten

Pryd hemmet med sömnadsarbeten!

Det är förvånansvärt många vackra saker, som Ni kan utföra på en Husqvarna symaskin — den svenska kvalitetsmaskinen.

Behöver Ni gardiner, kuddar, lysdukar, borddukar, bordlöpare o. s. v. med vackra broderier eller applikationsarbeten, så anskaffa endast själva materialet och låt Husqvarna-symaskinen hjälpa Eder att utföra arbetet efter Eder egen personliga smak. Ni kommer att finna nöje i denna sysselsättning, och över resultatet blir Ni förtjust.

Den praktiska husmodern önskar sig en Husqvarna, ty hon vet hur mycket den betyder ur sparsamhetssynpunkt.

Kostnadsfri undervisning i brodering och sömnad meddelas vid varje Husqvarna-depôt.

Husqvarna

SYMASKINER

STOFF och STIL

Norrandsgatan 20, Sthlm. Tel. 30399.
Emottager beställning på klädningar och dräkter. Egna tyger får medtagas. Specialité brud- och tärnklädningar. Förstklassigt utförande till låga priser.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och barn utföres som specialitet förstklassigt i alla moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerén.
Luntmakareg. 99, 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 13889.

Astra-Maltos

välsmakande, lättsmält näringsmedel för barn, digivande mödrar och konvalescenter.

Förordas av läkare.
 $\frac{1}{1}$ burk Kr. 3:25
 $\frac{1}{2}$ " " 2:—

Hushållsförpackningar kr. 5:—
Försäljes å apotek, tekn. och speciäffärer.

Skoslitande barn

behöva Trelleborgs gummisulor, som räcka lika länge som tre sulor av läder. Men de äro icke blott ekonomiska i bruket — de hålla fötterna torra och varma, tynga icke skorna och hindra foten att halka.

Säljas hos sko- och läderhandlare.

TRELLEBORGS GUMMISULOR och KLACKAR

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG. Göteborg.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993
Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Ett trevligt hem

erhålls med en
vacker tapet
från

Norrköpings Tapetfabrik

Babyutstyslar.

Verkligt bra modell och tillbehör. Kompletts uts. kr. 7:—, extra fin kr. 9:—, Lyxutförande handarbete kr. 12:—, Fru Thams modell m. eng. blöja och gördel samma pris. Bärmantel kr. 3:—, Lakan och örngott av noblessäv, äkta knypplade spetsar kr. 7: 50. Mönster följer. Ingen konkurrensmöjlighet.
Fru CLARA LINQVIST,
Kvarngatan 20, Borås.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

GLORY TANDCRÈME

EN STJÄRNA BLAND LAMPOR ÄR

och bli vi riktigt högtidliga kommer Miltons "Paradise lost" eller Homer's "Iliad" fram.

Det kan ju också hända att vi försiktigt taga fram ett litet läckert arbete av Sappho, och jag tycker bara synd om Ullavi därför att hon säkerligen aldrig blir i tillfälle läsa Sappho, då hela Stockholms stad näppeligen äger ett exemplar.

Vi tycka också om t. ex. Topelius, Runeberg, Rydberg, Heidenstam, Selma Lagerlöf, Adolf Johansson, Sigurjonsson, Sigröd Undset, Ibsen, Björnson, för att inte tala om nobelpristagarna, och — — — men jag tar väl andan från Ullavi och får sätta stopp för bokflödet.

Ullavi kan gott lägga sig och sova tungt, vi ha allt som hör till ett välordnat bibliotek — även på landet, trots vi ha åtskilliga mil till en stad. Om Ullavi vill taga emot ett gott råd så tala aldrig i sådana saker som Ullavi inte alldeles bestämt har reda på, man kan aldrig bygga en teori på så lösa grunder. Det är inte heller alltid det går att bedöma från ett postkontor. *Ninne.*

Det vore helt säkert värdefullt att i denna fråga få flera uttalanden från andra delar av landsbygden.

FRAGOR.

Kan möjligen någon av Iduns läsarinor giva mig anvisning på något samhälle, där det skulle vara behövt med ett snyggt konditori och kafé samt ev. i förening med bapari. Jag har också tänkt på pensionat i förening med kafé, men var finna den rätta platsen, där det skulle löna sig. Har någon ett gott råd eller uppslag att giva mig är jag synnerligen tacksam. Svar till *Verksamhet.*

BREVLÅDA

RED:s BREVLÅDA.

Idunläsare sedan 1915 som frågat om en uppgiven sjukdom kan på något sätt "gå igen" till barn, vars far i 4—5 år varit svårt angripen av denna sjukdom, men sedan 3 år fri därifrån kan erhålla följande svar:

Om fadern var symptomfri vid barnets födelse och modern samtidigt frisk, finnes ingen fara för att barnet blivit nedsmittat.

Möjligheter finnas för sjukdomen kan återuppträ men de äro små.

En liten visa har Elen skickat oss. Början är bra:

Livet är gott att leva.
Dagen är full av fröjd.
Världen är skön och härlig.
Himlen har sol i höjd.

Det låter ju friskt och trevligt. Men sen börjar himlen mulna och insveper verserna i en betänklilig dimma. Vänta tills det klarar igen Elen!

Ärkebiskopinnan Anna Söderblom

En Amerikabok

100 illustrationer

Ur Stockholmspressen:

"En sympatisk skildring."
Dagens Nyheter.

"Rymmer en mångfald vakna iakttagelser, kvinnligt skarpsynta och intressanta."
Stockholms Dagblad.

"Det är ett varmt och känsligt kvinnohjärta, som talar sitt eget språk från bokens blad."
Nya Dagl. Allehanda.

"Personligt präglad, intimt och taktfullt, högst intagande med ett ord. Ovanligt underhållande, värmande, älskvärd och upplysande."
Stockholms-Tidningen.

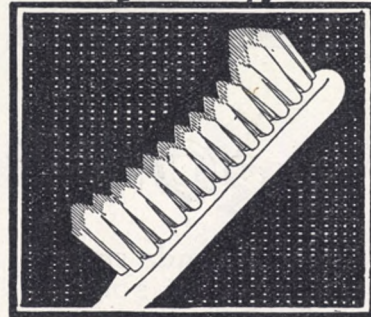
"Förf. har haft tillfälle se mer av de inre kretsarna i Amerika än som förunnats flertalet... skildrare... berättelsen är därför inom sin ram en givande produkt bland svenska Amerikaböcker."
John Landquist i Aftonbladet.

Häft. 5: 75, inb. 7: 25, halvfr. band 12: 50.

I varje bokhandel.

SVENSKA KYRKANS
DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Pro-phy-lac-tic

TANDBORSTEN
i den gula asken

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM
Originallflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Försköna Edert hår.

En rationell hårvård är nödvändig, om Ni vill få Edert hår glänsande och mjukt. Syster Ellas Schampoveringspulver, vilka framställas i flera olika kvaliteter för olika hår, ha det gemensamt att de äro synnerligen välgörande för håret och hårbotten, förhindra att håret blir sprött och faller av och motverkar mjällbildning. Försök nästa gång

Syster ELLAS Schampoveringspulver.

Tycker Ni att 5 öre är mycket?

Det kostar precis 5 öre att i öppet kuvert insända vidstående rekvisitionskupong. Har Ni aldrig försökt köpa efter katalog förut, gör det nu! Vi garanterar Eder, att Ni blir nöjd med resultatet.

AHLÉN & HOLM, Stockholm.

REKVISITIONS-KUPONG till Ahlén & Holm, Stockholm 20.

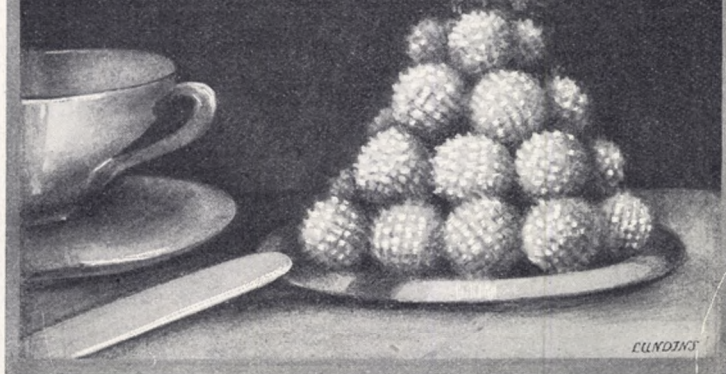
Härmed rekvereras Eder nya huvudkatalog nr: 90 att sändas mig gratis och portofritt.

Namn

Bostad

Postadress N:r 162.

PRISSET
är den enda skillnaden mellan
smör
och
Arboga smörblandning
"Mejerit"

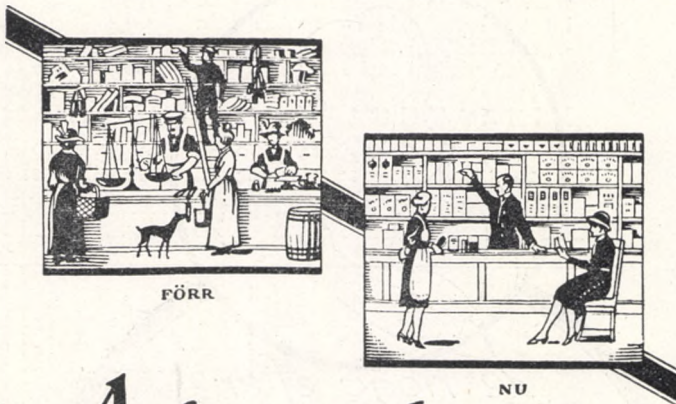
Varför ser Ni så glad ut?
För jag läser
DAGENS NYHETER
förstås!

En fullständig likhet i smak och konsistens gör det omöjligt att skilja mellan

MUSTADS
Smörblandning
Iris-Extra
och finaste mejerismör
— dess ende like.

↑

Märkta varor underlätta butikens organisation, expeditionens förenkling, skyltningens effektivitet, försäljningens ökning.

Arbetet i butiken

är i flera avseenden ej detsamma nu som förr. Ej minst tack vare den på de senaste åren starkt ökade tendensen att sälja varor i märkta originalförpackningar har det i hög grad förenklats och underlättats.

Förr skulle de olika varorna mätas eller vägas samt emballeras i butiken, vilket medförde en ganska arbetsam och tidsödande expedition.

Med varor i märkta originalförpackningar behöves varken mätning eller vägning, varjämte emballeringen kan inskränkas till ett minimum. Dessa omständigheter i förening med den goda organisation av lagret, som de märkta varorna möjliggör, medföra snabbare betjäning av en given kundkrets med mindre personal, respektive expedition av ett större antal kunder med samma personal.

Även ifråga om inventeringen komma de ovan angivna fördelarna hos varor i märkta originalförpackningar till synes i form av ökad tidsvinst och en avsevärd förenkling av arbetet.

Fönsterskyltningen röner även inflytande i fördelaktig riktning genom försäljning av varumärkta varor, vilket närmare skall utvecklas i en kommande annons.

A.-B. S. Gumælius' Annonssbyrå.
Annonssbyrån Hugo Krantz A.-B.
Palms Annonssbyrå.

A.-B. Svenska Telegrambyrån.
Annonssbyrån Sten A.-B.
Törnbloms Annonssbyrå.

Av Svenska Tidningsutgivareföreningen auktoriserade annonsbyråer.

PIX-pojken på äventyr.

Om tonen låter litet skral, det gör till saken nix,
blott man sitt hjärtas sköna dam kan bjuda på en Pix.

Talens

Förfinad smak

ifråga om kläder, konst men först och främst skönhetsvården äro utmärkande för vår tid. En utsökt produkt, som tillfredsställer de högst ställda anspråk på en "up to date" toilettvål är

YVY-TVÅLEN

Pris 1 kr. pr. st.

A.B. YVY-FABRIKEN
YSTAD

BRUNDTNS

Andersson 31

Gyllenhammars HAVREGRÖT

vill' allihop ha till frukost

POFFSBOG

"Sådan här välling ska ni alltid koka..."

En husmoder i Stockholm, vilken alltid giver barnen välling till morgonmål, berättar oss, att hon ville prova, vad hennes små tyckte om s. k. "värmlandsvälling". Hon inköpte därför ett paket Mårbacka Skrädda Havremjöl och lät jungfrun laga välling av detta mjöl enligt paketet åsatt recept.

Så fort den 6-årige gossen smakat anrättningen frågade han: "Vem har kokat den här vällingen?" När jungfrun förklarade, att det var hon, som tillagat den, fick hon en munter maning från den lille: "Sådan här välling ska ni alltid koka..."

Barn såväl som äldre tycka om den friskt smakande "värmlandsvällingen" av Mårbacka Havremjöl, vilken är synnerligen god och närande, och det bästa av allt — man tröttnar ej på denna hälsosamma rätt. Köp även Ni och prova

Mårbacka Havremjöl

Säljes i hel- och halvpaket å Kr. 1: 50 och 85 öre i alla speceriaffärer.
I parti från A.-B. MÅRBACKA HAVREMJÖL, Stockholm.

Se noga efter

att Ni får Runa — den och ingen annan — ty då kan Ni vara säkra på att Ni fått den förnämsta smörblandningen. Runa intar nämligen med sin ypperliga konsistens och sin friska härliga smörsmak en obestridd rangplats bland marknadens olika märken.

Av många eftersträvad.
Av ingen uppnädd.

RUNA

SVEA SMÖRBLANDADE MARGARIN
Nya Margarin A.B. Svea

Endå svenska fabrik som själu förädlar sin råvara.